

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bikabérbázis).
Telefon: 17 52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO
XXI. évi. 22. sz. 1944. január 28 péntek

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

A kultuszminiszter rendelete az iskolai félévről és a bizonyítványosztásról

Súlyos elhárító harcok Leningrádtól délre

Dél-Ukrajnában újabb csata kezdődött — Olaszországban is fellángolt a küzdelem
Új német fegyverről írnak az angol lapok — Spanyolország semleges marad

Ribbentrop nyilatkozott Argentína szakításáról

Bulgária nem akar idegen területeket, de megvédi a maga földjét

A keleti harctér sokkal élénkebb képet mutat, mint az elmúlt napokban. A szovjet több szakaszon ismét nagy erővel támadott, másrészt a németek is tovább folytatták támadásaikat Zsaskovnál és Pogrebicscsénél.

A legsúlyosabb harcok színhelye továbbra is Leningrád és az Ilmen-tó vidéke, ahol az oroszok erőfeszítései az arcvonal áttörésére semmiképpen se hagytak alább. Eddigi sikereiket az arcvonalnak ezen a szakaszon elsősorban nehéz tüzéréseknek köszönhetik, mióta azonban a német csapatok az arcvonal kiegyenesítése és csapajvisszavonások következtében kikerültek a nehéz tüzérség hatósugarából, az orosz nehéz tüzérség szerepe egyre szűkebb korlátok közé került, annál is inkább, mert a rossz időjárás és a még mindig tartó olvadás következtében a nehéz tüzérség előre szállítása nehéz feladat elé állítja az orosz hadvezetést. Az oroszoknak az arcvonal többi szakaszán folytatott támadásairól illetékes német katonai körök úgy vélekednek, hogy azoknak főleg a német csapatok lekötése a céljuk.

A nap folyamán beérkezett jelentés szerint a keleti hadszíntéren tovább tart az elkeseredett küzdelem Leningrád és az Ilmen-tó között. A szovjet csapatok elértek a Leningrádtól délre levő Krasznogvardejszket. Ukrajnában tovább tartanak a súlyos német ellenáradások, melyekben erős páncélos és gyalogsági kötelékek vesznek részt. Cserkasszitól dél-nyugatra a szovjet új támadást indított.

Az olasz harctéren

mind nagyobb a harci tevékenység. Az arcvonal nyugati szakaszán fejtenek ki az angolszászok erősebb nyomást, de már Rómától délre a partraszállási hídfők kibővítése nem sikerült. A Nettunonál partraszálló csapatokkal nagyobb összecsapás nem történt.

Bulgáriában

A politikai helyzet kirkristályosodott a szófia-i parlament ülésén. Ezen Bozsilov miniszterelnök kegyelmes szavakkal emlékezett meg a Szófia ellen január 10-én és 17-én intézett légi támadások során elhunyt polgárokról. Megdicsérte a szófia-i légvédelem kiváló magatartását, valamint a bolgár népet azért a segítségnyújtásért, amellyel a Szófiából vi-

dékre költözött polgárokat támogatta. Hangoztatta, hogy Bulgária nem akar idegen területeket, de megvédi a maga földjét.

Kalfov, a szobranje elnöke megemlékezett a január 10-i légi támadás alkalmával elhunyt Tosev és Madzsarov volt miniszterekről.

Az országgyűlés ezután több törvényjavaslattal foglalkozott, köztük azzal is, amely az országgyűlés mandátumának meghosszabbítására vonatkozott. E javaslat vitájában a képviselők helyeselték a kormány külpolitikáját és hangoztatták, hogy mindenáron meg kell védeni Macedóniát és Tráciát. A szobranje elfogadta az a törvényjavaslatot, amely a mostani országgyűlés mandátumát egy évvel meghosszabbítja.

Spanyolországról

mostanában mind több szó hangzik el a külpolitikában. Spanyolország is bekerült az úgynevezett idegháborúba. Madridi jelentés szerint Jordana gróf spanyol külügyminiszter kijelentette, hogy az idegháborúval szemben, amely a semleges országok ellen folyik, tárgyilagos és hidegvérű magatartást kell tanúsítani. Spanyolországot nem fogják leszorítani eddigi politikai vonaláról és addig juttatni, hogy egyik vagy másik hadviselő fél mellett döntsön. Spanyolország semlegeségi kötelezettségét őszintén és jóakarattal betartja és ennek szolgálatába állít minden eszközt.

Elsimultnak látszik a spanyol és angol kormány között újabb keletkezett vita. Londoni híradás szerint a brit kormány elégtellessé vette azt a választ, amelyet a narancsos ládákban Spanyolországból Angliába jutott időzített bombák ügyében spanyol részről adtak. A spanyol kormány ideiglenes biztosítékot adott és ez a biztosíték — hír szerint — tovább megy a háború kezdete óta minden eddigénél. A spanyol válasz a többi között közölte, hogy a spanyol kikötőkből kiutasították azokat a külföldi állampolgárokat, akik ott szabotázs-cselekményben közreműködhetnek. A spanyol nagykövet kormánya utasítására közölte Edemmel, biztosítja az angol kormányt, hogy „az illetékes spanyol hatóságok megtették a legszigorúbb rendszabályokat hasonló esetek megismétlődésének lehetlenné tételére”.

A lengyel-szovjet

viszály egyelőre holtpontra jutott, miután a szovjet visszautasította az amerikai közvetítést.

Washingtoni jelentés szerint Hull államtitkárhoz a szerdai sajtóértekezleten kérdést intéztek, hogy mi volt a moszkvai jegyzék pontos tartalma, amelyben a szovjet kormány visszautasította az orosz-lengyel viszályban való közvetítést. Hull nem volt hajlandó válaszolni a kérdésre.

Érdekes ebben a kérdésben az amerikai sajtó állásfoglalása. A „New York Times” a következőket írja:

„A derűlátók a szovjet válasznak abból a kijelentéséből, hogy a jelenlegi pillanat még nem kedvező a közvetítésre, még reményeket merítenek az eszleges megegyezésre. Mindenesetre azonban fény, hogy a kérdést immár a világ színe elé hozták és megvitatása olyan pontra jutott, hogy nem lehet egyszerűen függőben hagyni. Ez az elutasítás nem csupán egy határvonal kérdését veti fel, hanem kérdésessé teszi az egyik nagy nemzet hajlandóságát is, pedig a győzelem és a béke függ attól, hogy elfogadják azokat a módszereket, amelyeket a győztes hatalmak minden nemzetre alkalmazni kívánnak a nemzetközi viták rendezésénél.”

Stockholmi jelentés szerint skandináv körökben határozott megkönyebbüléssel fogadták azt a hírt, hogy Moszkva visszautasította az amerikai közvetítést az orosz-lengyel viszály ügyében és hogy Eden külügyminiszter az alsó házból kifejezésre juttatta a brit kormány álláspontját, amely szerint nem ismer el semmiféle erőszakos területi változást. Az utóbbi időben ugyanis a skandináv körök erősen tartózkodtak attól, hogy a Szovjet-Unió tervei veszélyeztetni fogják Oroszország valamennyi szomszédját.

A semleges Svédország ugyan kedvezően fogadta az angolszász erőfeszítéseket az orosz-lengyel elmentést elsimítása érdekében, egyúttal azonban kívánják, hogy az angolszász hatalmak juttassák ki fejezésre nemtetszésüket a szovjet-orosz igények miatt. Számos vezető publicista a súlyos sajtóvita során annak az aggodalomnak adott kifejezést, hogy ha Oroszország és az angolszász hatalmak között megmaradna az ellentét, ez különösen a gyengébb államok

számára válhatnék veszélyessé, amelyek ezáltal esetleg arra a szerepre lennének ítélve, hogy ütköző államokat képezzenek nyugat és kelet között.

Még veszélyesebb volna azonban a svéd politikusok véleménye szerint, ha az Atlanti Charta kompromisszumos megoldás következtében papírronggyá válnék. Az amerikai sajtó célzásai Harriman nagykövetség moszkvai megbeszéléseire arra engedtek következtetni, hogy az oroszok által kívánt megoldás olyan kompromisszum lenne, amelyet semmiképpen sem lehetne összeegyeztetni az angolszász hatalmak önértékével. Az amerikai lapok értesülése szerint Moszkva ugyanis csak abban az esetben volt hajlandó elfogadni Washington közvetítését, ha az amerikaiak és angolok nyomást gyakoroltak volna a londoni lengyel kormányra oly irányban, hogy ne csupán a határkérdésben engedjen, hanem járuljon hozzá a kormány és a hadvezetés megváltoztatásához Oroszország kívánságainak megfelelően.

Az amerikai közvetítés elutasítása tehát nyilvánvalóan azt jelenti, hogy Amerika nem volt hajlandó vállalni ezt a szerepet. A helyzet ezidőszériáig tehát az, hogy az oroszok nyugati expanziós törekvéseit nem sikerült megfékezni, Washington és London nem vált e terjeszkedés eszközevé. Ez a tény bizonyára fokozza a bizalmat a Rooseveltt és Churchill által hangoztatott elvek iránt — mondják svéd körökben.

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnok-sága közli: Csapataink Keresnél tüzérégek kifizető támogatásával visszaverték a Szovjet erős támadását.

A Cserkasszitól délnyugatra levő térségben elkeseredett harcokban szintén visszavertük vagy felfogtuk a heves ellenséges támadásokat, amelyeket erős gyalogsági és páncélos kötelékek intéztek.

Bjelaj Cerkovtól délkeletre az ellenség több hadosztállal és páncélosok támogatásával támadásra indult. Áttörési kísérleteit 82 ellenséges páncélos szétlövése után megghusítottuk. Az egyik betörési hely körül még folyik a harc.

A Zsaskovtól délnyugatra levő térségben és Pogrebicscsétől délnyugatra támadásaink erős ellenséges ellentámadások visszaverése után tovább haladtak előre. Itt

Az argentin kormány

hivatalos közleményt adott ki a Németországgal és Japánnal való diplomáciai kapcsolatok megszakításáról. A közlemény „nemzeti szocialista üzenetekre” utal, amelyekkel az argentin sajtó az elmúlt napokban behatóan foglalkozott.

Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter nyilatkozott az Argentinával fennálló diplomáciai viszony megszakításáról. Az észak-amerikai kormány már évek óta próbálkozott, hogy Argentinát rávegye a lengyelhatalmakkal fennálló diplomáciai kapcsolatok megszakítására. Nem riadt vissza semmiféle eszközről, még a zsarolástól sem. A Ramirez-kormány most engedélyt ennek a nyomásnak és feladta az ország szuverenitását az észak-amerikai „jóindulat”nak. Az indoklás, amelyet Buenos Aires a szakításhoz fűzött, a német nagykövetség tagjainak állítólagos részvétele egy kémkedési ügyben, teljesen valótlán és csak további bizonyossága annak, hogy az argentin kormány nem ura többé saját elhatározásának és hogy a német és az argentin nép hagyományos barátsága áldozatul esett Washington lelkiismeretlen és sötét módszereinek. Németország az argentinai kapcsolatok megszakításával a gyakorlatban semmit se veszít, sem a hadvezetés, sem pedig a háborúterületi érdekek szempontjából — fejezte be nyilatkozatát Ribbentrop külügyminiszter.

pusztán egyetlen hadtest körzetében 66 szovjet páncélost, 99 lövegelt, valamint számos más fegyvert zsákmányoltunk, vagy megsemmisítettünk.

A Pripjet és Berezina között újból súlyos harcokra került sor. E harcokban csapataink megtartották állásaikat és szétlőttek 26 ellenséges páncélost.

Az Ilmen-tótól északnyugatra és a Leningrádtól délre levő térségben hadosztályaink további súlyos elhárító harcokban államuk tulerőben levő ellenséges erőikkel. A Szovjet szerdán a keleti arcvonalon 305 páncélost veszített. A magas Északon rohamcsapataink Kandalaksa és Murmanszk

szakaszán foglyokat ejtettek és zsákmányra tettek szert.

A délnémetországi arevonal nyugati részén tovább tart az ellenség nyomása. Az ellenségnek kis szélességben indított több támadása meghusult. A keleti szakaszon az ellenség valamennyi felderítő előretörése eredménytelen maradt.

Rómától délre az ellenség használtul kísérlete meg hídfőállásának kibővítését. Készenléti állásait erősítették és több zászlóaljnyi erővel indított támadását visszaverték. Több angol és amerikai kővetékből foglyokat ejtettek.

Illetékes német közlés a katyni esetben kiadott szovjet nyilatkozatra

Berlin, január 27. Illetékes német helyről közölt tájékoztatásul a szovjet kormány hivatalos közleményben azt állítja, hogy több ezer lengyel tisztnek a katyni erdőben történt meggyilkolását Németország a Szovjetre akarja áthárítani, holott azokban a németek a tettesek. A Szovjet kormány e nyilatkozat megtételére bizonyos állítólagos kijelentés alapján érzi feljogosítva magát. Berlinben a nyilatkozatnak annál

tünk és hét páncélos szétlőttünk. A partraszállási helyek messze-hordó tüzérség zavarótüze alatt állanak.

A légi fegyvernem nappal és éjjel támatta az ellenséges partraszállító hajóhadat Anzio előtt, még pedig harc torpedóvető és csata repülővel.

A légi erő találatokat ért el két elrhálón, négy rombolón, 12 szállítóhajón és kereskedelmi hajón, melyek összes lérfogata 47.000 tonna, továbbá 6 nagyobb partraszállító járművön. E hajók egy részének megsemmisülésével számolni lehet.

Az anziói kikötői berendezésekben bombatalálatok után tűzek és rombolások keletkeztek.

kevesebb jelentőséget tulajdonítanak, mert a ténykörmények teljesen tisztán állanak. Ezzel kapcsolatban emlékeztetnek arra, hogy a lengyel menekültek képviselői ismételt kérdésekre sem kaptak Moszkvától felvilágosítást a lengyel tisztek holitéréről, most pedig azt állítják, hogy ezeket a tiszteket munkaszászolajkba osztották be szovjet részről, később pedig német kézbe jutottak. (MTI).

Az angol alsóházban egy képviselő a válogatás nélküli bombázás megszüntetését sürgette

London, jan. 27. (Bud. Tud.) Attlee angol h. miniszterelnök egy hozzáírt kérdésre válaszul a következőt mondta, hogy a RAF nemcsak folytatja, hanem fokozni fogja támadásait német ipari és közgazdasági központok ellen.

David munkáspárti pacifista képviselő azt a kerést intézte a kormányhoz, hogy tegyen meg a nemzetközi Yöörökérest közvetítésével minden lehet, hogy a válogatás nélküli légi bombázás megszűnjék.

Attlee h. miniszterelnök igen élesen válaszolt a felszólásra: — Határozottan visszautasítom a válogatás nélküli bombázás vádját. Jó volna, ha a képviselő úr figyelmét azok felé fordítaná, akik a bombázás politikáját megkezdték.

Arra a kérdésre, vajjon a háború után Helgoland vissza kerül-e a brit birodalomba, Eden külügyminiszter kijelentette, hogy ezidőszent semminféle határkérdésről, vagy területi birtokmegváltoztatásról nem lehet szó. A külügyminiszter ezután hangoztatta, hogy a szövetségesek változatlanul ragaszkodnak a feltétlen megadás követeléséhez.

Új német fegyver: rakéta lövedék benne ejtőernyő

Zürich, jan. 27. Londoni jelentés szerint a brit légierő főhadiszállása arról számol be, hogy a németek angol Beaufighter-típusú repülőgépek ellen egy, a norvégiai partvidéken lefolyt támadás során új fegyvert alkalmaztak. A légharító agyuk rakéta

időkhöz hasonló lövedékeket lőttek ki, amelyek a levegőben szétnyíltek. A lövedékekből ejtőernyő bontakozott ki, amelyen különleges tartály függött. Az új fegyver hatásáról a jelentés nem számol be. (Bud. Tud.)

A délukrajnai harcok

Berlin, január 27. (Interinf.) A keleti front déli szárnyán Cserkasszólól délnyugatra a bolsevisták új nagy támadást intéztek, amelynek során az ellenségnek néhány helyen sikerült a német védelmi övezet elülső vonalait elfoglalni. A német főhadiszintéren azonban mindenütt felfogták a bolsevista előretörést. A bolsevisták 51 páncélos veszítettek. Igen súlyos harcokra kerül sor Jelajánál, Charukovnál délkeletre. Bár a bolsevisták kezdeti sikereket értek el, a

német tüzérségi állások előtt megtorpannak. A rendkívül súlyos és véres veszteségek oly mértékben csökkentették a szovjet kötelékek támadó erejét, hogy többé nem tudták folytatni támadásaikat. Rendkívül súlyos veszteségeket szenvedtek a bolsevisták Umantól északra és Pogrebicsétől délnyugatra. A németek 66 páncélos és 99 nehéz löveget zsákmányoltak, 800 ember foglyul ejtettek, több mint 1600 bolsevista katona maradt a csatatéren. (MTI).

Kesselring taktikája az olasz fronton

Berlin, jan. 27. A Német TI katonai munkatárs a délnémetországi hadszíntér harcainál a következőket írja: A Nettunonál és Anzionál partraszálló angol-amerikai kötelékek hadműveletét eddig elég sajátos módon folytatták. A nettunói védekezés óta már több mint száz óra telt el anélkül, hogy a szembenálló erők között harcra került volna a sor. Ugyátszik Kesselring Nettuno és Anzio hídfő körül vasgyűrűt igyekszik kiépíteni. A jelenségek szerint Kesselring azt akarja, hogy az ellenséges hídfő területén minél több angolszász

csapatot és utánpótló anyagot zsúfoljanak össze. Az angol-amerikai hídfőnél összegyűlt erők szerdán Littoria irányában erős nyomással próbálkoztak. A németek rácsaptak az ellenségre és visszaverték. A hír átfogó szemlélete alapján világosan megállapítható, hogy az angol-amerikai csapatok nem tudták összeköttetést létesíteni az arevonal nyugati szakasza és a nettunói hídfő között.

Ez a tény Kesselring mellett szól, úgy, hogy ezek a következő napokban várható harcok minden terén meglepetésül szolgálhat.

Csetnikiek is harcolnak Tito csapatai ellen

Zagreb, jan. 27. Tito csapatai január 8 és 18 között kísérletet tettek, hogy Délkelet-Boszniából behatoljanak Delnyugát Szerbiába. Tito három dandárja Rogatcánál tört be a szerb állam-ártsági csapatok a környező csetnikiekkel megerősítve erős harcok után visszaverték a behatolást.

tolókat majd ellentámadásra indultak és visszazorították őket Boszniába. Tito csapatai néhány száz halottat és nagyszámú sebesültet veszítettek. Arangyelovacnál kétszáz főből álló kommunista csapatot vertek szét. A foglyok között egy politikai biztos is van. (MTI).

Fiumét újra bombázták

Chiasso, jan. 28. A római rádió szerdán este közölte, hogy angol és amerikai repülőgépek ismét bombázták Fiumét. Lakó-

negyedekben károk keletkeztek és a polgári lakosság veszteségeket szenvedett. (MTI)

Caracciolo olasz tábornokot szabályszerűen vették fel a Ferences kolostorba

Zürich, január 27. A Svájc TI jelenti a Vatikánvárosból: Illetékes helyről híre jár, hogy a Vatikánban beható vizsgálat indult azzal kapcsolatban, hogy Garacciolo tábornokot Toscanában egy kolostorban találták meg. A vizsgálatból kitűnt, hogy a tábornok négy hónap előtt teljes komolysággal kérte, hogy mint a

Ferences-rend terciáriusát vegyék fel a kolostorba. Kitöltötte a noviciusú időt és Szent Ferenc szabályait szigorúan betartotta, mire mint terciáriust felvették a rendbe. Ennek következményeként viselheti a rend ruháját és együtt él a Kolostor többi lakóival. (MTI).

A bolgár munkások kötelesek visszatérni munkahelyükre

Szófia, jan. 27. (MTI) A bolgár kormány rendeletet adott ki, amelyben az összes ipari üzemek munkásait munkahelyeikre való visszatérésre szólítja fel. A rende-

let szerint a munkások legkésőbb január 28-ig kötelesek munkahelyeiken jelentkezni. A rendelet ellen vétőket haditörvényszék elé állítják.

Mi történt Paraguayban?

Assuntion, január 27. (Bud. Tud.) A paraguayi kormány a következő közleményt adta ki: Szerdán kora reggel a felosztott liberális párt elemei és a vele kapcsolatos csoportok kísérletet tettek az assuntionai rendőrigazgatóság épületének erőszakkal való elfoglalására. A rendőrséget meglepte a kísérlet, mindazonáltal erősen visszaverte a támadást. Egy lázadó életét vesztette. Mindenütt teljes a nyugalom és a rend. A vizsgálatot folytatják. A kormány közleményével kapcsolatosan még jelentik, hogy a puccsot rövid harc után leverték. Egyelőre még nem állapították meg, résztvettek-e külföldi államok a kísérletben. A kormány mindaddig még nem adott ki részletes közleményt az eseményekről.

tette. Mindenütt teljes a nyugalom és a rend. A vizsgálatot folytatják. A kormány közleményével kapcsolatosan még jelentik, hogy a puccsot rövid harc után leverték. Egyelőre még nem állapították meg, résztvettek-e külföldi államok a kísérletben. A kormány mindaddig még nem adott ki részletes közleményt az eseményekről.

Még egy hadüzenet

Stockholm, január 27. Az angol hírszolgálat rendkívüli hírt közölt, hogy illetékes helyen Londonban

kijelentették, hogy a libériai kormány január 26-án hadat üzent a tengelynek. (MTI)

Göbbels legújabb cikke

Berlin, január 27. (NTI): Dr Göbbels birodalmi miniszter a „Das Reich” c. hetilap újabb számában közölt cikkében a szovjetlengyel viszállyt és Amerikának ebben az ügyben tanúsított magatartását példának állítja, — amelyből mindenki megtanulhatja, hogy mi történik Európában és Európával, ha a határon nem állana őrt a német véderő. Ha a történelem kerekét — írja a miniszter — vissza lehetne forgatni, 1939 augusztusáig, akkor az ügynek ma tapasztalati birtokában Danzig város kulcsát ünnepélyes külsőségek között tálcán hoznák előnk. De most már késő.

a lengyeleket kártalanítani akarják, az a Német Birodalomban van.

Megismételjük — írja a továbbiakban a miniszter —, hogy csak egy hatalom van, amely Európát a bolsevizmustól megmenhetheti s ez a Német Birodalom, Anglia és Amerika ezt nem tudja megtenni. Mi minden esetre elmondhatjuk magunkról, hogy önmagunk kímélése végett nem félünk az áldozattól, a polgári plutokratá és a vele szövetséget zsidó demagógok beteg társadalmi formája megérett a bukásra s a bolsevizmusnak nincs hivatottsága arra, hogy örökébe lépjen. Tehát nyilván mi nemeteket leszünk hivatottak arra, hogy új eszméveljagunkkal leváltssuk. Szilárdan hiszek abban, hogy urak leszünk nevezetesen akkor, ha az ellenséges hatalom eszméi nem lesznek elegendők a dolgok természetes menetének feltartására. A háború ma teljesen nyílt képet mutat. Máról holnapra teljesen megváltozhat arculata, amikor ismét a legnagyobb helytállás órája következik és a német és a nemzeti szocialista történelemben még soha nem fordult elő, hogy ilyenkor meg ne álltunk volna a helyünket.

HAJDANÁBAN-DANÁBAN

A régi delegációs időkben

Mi, régi újságírók, fiatalabb korunkban nagyon szerettünk a politikuskok körül forgolodni s mindig örültünk, ha a parlamentben, akár a képviselőházban, akár pedig a jóval csendesebb főrendiházban volt valami „zr”. Elég tarka volt akkor a milléniumi időkben s közvetlen utána a politikai élet, akadt mindig valam botrány, pikantéria vagy egy kis obstrukció, ami alaposan felziggatta a kedélyeket. Igaz, abban a ferencjózsefi korban a legvéresebb harcok is csak a parlamentben s a sajtóban folytak, azon kívül a fehér asztal mellett aztán elnyílt a harci zaj és megingt az a csöndes, a régi táblabíró világ hangulatára annyira jellemző légtér vette körül a legmakacsabb ellenfeleket is.

48-as pártból, az Ugron Gábor 48-as frakciójából, az alkotmány és nemzeti, valamint a néppártból állott alkotmányos többséget kapott. Wekerle miniszterelnöksége alatt Apponyi Albert, Andrassy Gyula, Hadik János, Zichy Aladár grófok, Kossuth Ferenc miniszteri tárcákhoz jutottak, Justh Gyula házelnök lett és sok neves ellenzéki politikus lett államtitkár, főispán, kormánybiztos, udvari tanácsos és miegyéb. A régi kormánypárt (először szabadelvű, majd munkapárt néven) ellenzékbe szorult Tisza István gróf vezetése mellett. Az ellenzéki publicisták azonban nem érezték jól magukat, mert hiszen harc volt az elemük. Nehezükre esett hangfogóval dolgozni s kormányt támadó cikkeik helyett a kormány mellett írniok. Bartha Miklós, Kass Ivor báró, Bonitz Ferenc, Pályi Ede, Szatmári Mór, Rákosi Viktor (Sipulus), Horváth Gyula, Benedek Elek és az ellenzék egykori nagy publicistái bizony kevesebbet írtak, hiszen tá-

madó témájuk alig akad. Ellenzéki zsurnalisták is csak inkább a tollukat rágták s a parlamentben, ha Lendl Adolf, a temesrékási követ vagy Förster Ottó s Aurél rossz vicekkel traktálták őket.

Am közeledtek a delegációs ülések idő, ezúttal Bécsben, a képviselőház megválasztotta a delegátusokat s aztán az újságírókkal megterhelten indultak a gyorsvonattal a császárvárosba. Az elszállásolás után kisebb csoportokban elszédtek a honatyák az éjjeli élet megtapasztalására. S ezeknél az alkalmaknál sok kedves, derűs epizód történt, amire vagy negyven év távlatából is szívesen emlékezik vissza az ember.

Másnap volt a magyar és osztrák delegációk alakuló ülése s aztán fogadás a Burgban, a császár-királynál. A magyar delegátusok egy része a Lueger által épített s felszerelt hatalmas Rathauskeller-be (városházi pince) járt ebédelni, ahol exkvizit jó konyha s még jobb borok voltak. Ez természetesen fokozta a hangulatot és bizony esténként sokszor hangos nóta is hangzott cigány nélkül, srammli mellett. Természetesen az osztrák újságíró kollégák is odajártak barátkozni és riport-témák után szaglászni.

Egyik este, amikor a magyar delegátusok újságírókkal együtt, nagyönis, a fenekére néztek a kitűnő főslauai Goldecknek, Rakovszky István pedig legújabb élményeivel traktálta a társaságot, igen kévsé érkezett asztalunkhoz Visontai Soma, aki aznap a hadügyi előadói tisztét töltötte be a delegációs ülésen. Alighogy asztalunkhoz ült, a távolabb ülő néhány osztrák delegátus képviselő Lueger polgármesterrel együtt, majd kővé meredtek. Ugy néztek asztalunkhoz, mintha az eleven sátn jött volna közbénk. Mitem tulajdonítottunk a dolognak, azonban másnap az egyik keresztényszocialista bécsi lap olyasféle cikket, hogy ime a nagyméretű megbízhatósága mit ér, amikor lovag Schönerer, a magyarfaló hangos pängermár odául a magyar delegátusok közé, ott mulat velük, a német s osztrákfaló függetlenségi Kossuthiánerekkel.

Az osztrák delegáció ülésén Schönerer Luegerhez ment s kikérte magának a keresztényszocialista sajtótámadást, mert ő nem is volt a városházi pincében, nemhogy Kossuthékkal ült volna együtt. Lueger, Gessmann, Weisskirchner és Bieloehlawek azonban erősítették, hogy őt saját szemükkel látták. Ebből bizony botrány lett. Ezt az esetet tisztázni kellett. Az urak megkérték Fuchs bárót, az osztrák Reichsrath képviselőházának elnökét, aki jó viszonyban volt Rakovszky Istvánnal, hogy menjen át a magyar delegációba s tárgyalják meg mi történt, mi igaz a dologból? Rakovszky mit sem tudott. Schönerert ismerte ugyan, de nem találkozott vele. Végre is megállapodtak, hogy az osztrák delegátusok is a városházi pincébe mennek vacsorára s majd csak kiderül: az igazság.

Lassan gyülekeztek a pincében a magyar és az osztrák asztalnál is az urak. Egyszerre csak belép Schönerer is s indul Luegerék asztalához. Ezt észreveszi Rakovszky s odakiált:

Am az, akire rákiáltott, a füle botját sem mozgatja s leül Lueger mellé. Rakovszky dühbe jött s odaszól társainak:

— Ez a Soma ma kapta meg udvari tanácsossá való kinevezését s most fűtyül ránk. Szép kis alak.

Ebben a pillanatban ismét nyílik a terem ajtaja s belép rajta hangos jó kedvvel Visontai Soma és siet Rakovszky felé, aki szinte meredten nézi. De néznek az osztrák delegátusok is.

Összeült a két tábor. Nagy muri lett a vége s kiderült a személyesercere is. Schönerer a maga körszakállával úgy hasonlított a szintén körszakállas Visontai Somára, mintha ikertestvérek lettek volna, ezért tévesztették össze őket. László Zoltán dr.

A posta vezérigazgatóságá közli, hogy Albániával, továbbá Olaszországnak a német csapatok által megszállt részével, valamint San Marinóval és a Vatikánváros állammal a levélpostái forgalom újra megindult.

Február 29-ig tart az iskolai félév a középiskolákban

A kultuszminiszter rendelete a félévi bizonyítványkiosztásról

Szinyei Merse Jenő m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a középiskolákban, középiskolákban és szakiskolákban az 1943-44. iskolai év első fele 1944 február 29. napjáig tart.

Ezekben az iskolákban az első félévi bizonyítványt 1944 február 29. napjának utolsó tanítási óráján kell kiosztani.

Február utolsó napján vagy március első napján szünetnapot tartani nem szabad.

E rendelkezések nem vonatkoznak az ipari szakiskolákra, valamint a népiskolákra és ezekben az iskolákban az év első fele változatlanul január 31. napjával végződik. Az első félév meghosszabbítása a rendtartásokban megállapított egyéb határnapokat nem érinti.

Debrecenben támadt fel először a magyar városok között az Ady-kultusz

Negyedszázada annak, hogy Ady Endre, a század legnagyobb magyar költője egy zimankós januári napon, amikor a költő által halalos szerelemmel szerett magyarországi sorsa mélypontjára süllyedt, — örök álomra hunyta le szemét. A költő fáradt, beteg, meggyötört, testét eltemették, művei, alkotásai pedig izzóban, előbbben támadtak fel, mint valaha...

Ma már elült a vihar. Negyedszázad eléig volt ahhoz, hogy Ady költészetét körül megszünjön minden parázsló vita, gúncoskodás. A költő szavai: örök vigasztalás sorsa az enyém. — beteljesedtek.

Debrecen az első volt azoknak a magyar városoknak sorában, ahol az Ady-kultusz kivirágzott. A legmagyarabb város megértette a magyarság nagy költőjének sóvárgó fajmádatát, vad, onemészítő kitérésait, megérezte csodálatos nagyságát...

Az Ady-kultusz előjele volt a Debrecenben még a húszas évek elején megalakult Ady Asztaltársaság, mely a Bundában tartotta összejöveteleit... Ebből az asztaltársaságból nőtt ki a későbbi, 1928-ban megalakult Ady Társaság, melynek elnöke Ady Lajos, ügyvezető elnöke Juhász Géza, főtitkára Kardos László volt... Kardos László már 1922-ben megírta könyvét: A 21 éves Ady-ról, mely a költő debreceni éveinek hű tükré.

Ady Endre életében nagy becsülése volt Debrecennek. Nem olyan döntő stacio, mint Nagyvárad, vagy Páris, de a 21 éves Ady lelkeben mégis kitörülhetetlen nyomokat hagyott.

Ady Endre 1898 közepén került Debrecenbe és 1900 januárjában hagyta el a várost. Másfél éven keresztül volt itt jogász és újságíró. Dolgozott a Debreceni Ellenőr-nél és a Debreceni-nél is. Színházi kritikát, aktuális versikéket és kirokikat írt...

Az aktuális apró versikék egyrésze megjelent az Egyről-másról c. kötetben. Ezeknek a kis versforgácsoknak irodalmi szempontból nincs nagyobb jelentőségük, legfeljebb dokumentálják a költő friss reagálását az orok, nagy dolgokon túl a mindennapi élet kisebb jelenségeivel szemben is.

Mar a kirokijai és kritikái igazán Ady-írások. Ezeket egybeként Földessy Gyula felkérésére most rendezte sajtó alá Kardos László és a 80-90 kiroki és színházi kritika közelesem kötetbe gyűjtve jelenik meg.

Debrecenben gyűjtötték össze az első Ady-émlékműzeumot, amikor 1940-ben Földessy Gyulától Sőregi János, a Déry-múzeum igazgatója átvette azokat a nagy kultúrkinccsel jelentő Ady-émlékműveket, melyekből a debreceni múzeumigazgató irodalom-szeretete berendezte a múzeum Ady-émlékműzóját... Csak később létesült Budapest és Nagyváradon Ady-émlékműzeum...

Közel egy évtizeddel ezelőtt a Csokonai Színház meg Kardos Géza színgazgatósága idején Ady Endre életéről írt darabot játszott. A darabot Nagy Dániel írta, vitéz Jakabffy Dezső rendezte és annak képeiben elvo-

mult Ady Endre élete. Egyik képeben a debreceni jogász Ady is színpadra lépett debreceni barátaival együtt Kemény bácsi híres Kispipájában. A darab nem képviselt magasabb irodalmi színvonalat, alakjai klisék voltak, nem hűsör figurák. Az előadás azonban és maga az a tény, hogy ez a darab éppen Debrecenben került színre, dokumentálja, hogy milyen mélyen gyökerezett Debrecenben az Ady-kultusz.

Debrecenben jelent meg Ady Endrének első kötetét Hoffmann és Kronovitz kiadásában. Ezek még nem voltak új idők új dalai, de már ott csillogott bennük a később kibontakozó költés. Ebben a kötetben jelent meg az »Edesanyam lelkem, Sirasson el enyém« c. verse is.

Debrecenben követelték először, még a húszas évek elején szobrot Ady Endrének. Aztán csak egy emléktábla lett belőle a Darabos-utcai ház falán, ahova minden évben kegyelettel elmennek Gulyás Pállal, Juhász Gézával élén a mai debreceni írók, hogy a kegyelet friss koszorúját helyezték el rajta.

Ady szerette Debrecen, még ha néhány írásában kegyetlenül oda is dörgött a maradványosság városának. Szerette színmagyar kálvínizmusát, elhivatottságát a szabad szellemre, haladásra és egyidejűleg a mult hagyományainak őrzésére. Nem szerette viszont a mult század-vég és a XX-ik század eleji elzáródott hangulatát... Azért sokat vitt magával ebből a városból és sok versét írta meg itt a Bunda asztalánál, ha élete igazi, nagy, mindent felkavaró élményei még Debrecen után jöttek is.

A költő valahol a csillagok birodalmában diadalmasan halad a Halottak élén... Övé a végtelenség. A támadások elhallgatnak, ma életrajzok, megemlékezések özöne igyekszik elborítani az Ady-költészetet, de ezeknek a verseknek tiszta gyémántja kisugárzik közülük. Ady Endre költészetét tüleli az ocsarlókat és tüleli azokat is, akik egy kis fényt akarnak kapni a költőtől, amikor a multat assák legendákat támasztanak fel... akkor amikor itt van túl az elburjánzott Ady életrajzrodalom, legendák ködébe vesző mesterséges új adatokon, mint gyönyörű valóság maguk az Ady-költészmények.

Tauffer Gábor képviselő kilépett a nyilaskeresztes pártból

Dr. Tauffer Gábor ügyvéd, országgyűlési képviselő, aki a zalamegyei lajstromon kapott mandátumot, kedden a nyilaskeresztes pártnak a képviselőházban tartott értekezleten bejelentette, hogy kilépett a nyilaskeresztes pártból. Tauffer Gábor kilépését elküldte a pártnak és a képviselőház elnökségét is értesítette elhatározásáról.

Tanári kinevezés

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Tóth Kása Gyula okleveles középiskolai tanárt a debreceni kegyes tanítórégi gimnáziumhoz szolgáltatottéltre való egyidőű beosztásra mellett állami gimnáziumi h. tanárrá kinevezte.

Debrecenben nagy jövője van a kukoricacsuha háziipari feldolgozásának

A háziipar az utóbbi időben mindinkább tér hódít az Alföldön is. Ma már a Hajdúságban, ahol ezelőtt alig foglalkoztak családok háziipari termékek előállításával, jelentős mellékkeresetet hoz az otthonban kényelmesen üzhető, egyre jobban fejlődő háziipar.

Földi Istvánnal, a háziipar egyik legnagyobb propagálójával beszélgettünk erről a kérdésről, aki már negyedszázada hangoztatja, hogy a magyar nép jólétének emelkedése teljesen a háziipar erőteljesebb bevezetésétől függ.

— Ma már számos ágát őrlik a háziiparnak Magyarországon, azonban még mindig nagyon sok új terület és tanítanivaló van ezen a téren. Itt elsősorban külföldi tapasztalatok, de nem kevésbé speciális magyar sajátosságok kell, hogy vezessenek bennünket, amikor a népet lassan rá vezetjük, hogy milyen értékes özszeget jelenthet évente a háziipari munkájuk szerzett kereset. Azon a ponton nyertük meg a csatát, amikor az asszonyokat rá ébresztettük arra, hogy bizonyos anyagi függetlenségét jelent számukra, ha háziipari készítményekből, amit otthon más munka mellett könnyedén készítenek el napi néhány óra alatt, állandóan tudnak pénzt keresni.

Debrecenre és környékére terelődik a szó.

— Debrecenben nagy jövője van a kukoricacsuha feldolgozásának. A kukoricacsuha háziipari feldolgozásának nagy elterjedése, s a csuhéból készített iparcikkek nagy sikere a magyar nép életrevalóságát és leleményességét hirdeti. Évszázadokon keresztül figyelemre sem méltatták se gazdasági, se iparosaink, se a gazdasági életet irányító körök, a beérett kukoricacsuhát burkoló leveleszűrő héját, aminek az a rendeltetése, hogy zsenge korában védje a szemeket. Beérés után ezt a csuhének nevezett növényi anyagot letépi a csőről s ezelőtt vagy kidobták a szemétre, vagy eltűzítették, sok helyen almózsára használták, s szegényebb emberek pedig szaporítottak bevették a szecsukába. Ebben a felhasználásban nem lehetett valami értékes mezőgazdasági cikknek tekinteni a csuhét.

Néhány évvel ezelőtt a Duna-túlon kezdett terjedni a kukoricacsuha háziipari feldolgozása. A találmány, amely ma már sok ezer kisembernek ad jövedelmet, kezdetben unatkozó falusi emberek től szórakozása lehetett, akik valószínűleg saját maguk passziójára csavargatni, fonogatni kezdték a kukoricacsuhát s rájöttek, hogy különböző erős, tartós és hasznos dolgokat tudnak belőle csinálni. A jó példa mindig ragadós, egyik eltanulta a másiktól a csuhé feldolgozást s ma már ott tartunk hogy a csuhé fonás egyike lett a legelterjedtebb és legjövendőbb háziipari foglalkozásoknak.

— Bár a csuhé elnevezés általában elterjedt, azonban sokkal helyesebb a közhasználatban már terjedő „csuhéj” elnevezés, ami kifejezően jellemzi az anyag eredetét. A kukoricacsuháj nagyarányú háziipari feldolgozásának a háborús szükséghelyzet adott lendületet. A próbálgatások és kísérletek arra vezettek hogy a csuhéból készített fonalak erősek tartósak és a legkülönbözőbb háziiparszerűleg előállítható ipari áruk készítésére kitérően megmunkálhatóak. Hajlékonyságuk és rugalmasságuk lehetővé teszi a finomabb feldolgozást is s miután az anyag jól festhető, lehetővé vált színes és díszes áruk készítése is.

— A kukoricacsuhéból ma már a legkülönbözőbb árucikkeket készíti a magyar háziipar. Igen kedveltek a spárgalábtörőket kitűnően helyettesítő kukoricaháncsból készült lábtörők, készülnek ebből az anyagból színes futószőnyegek, női kézimunkatásúak, szatyrok, retkölök, kenyérkosarak, poháraljak, cipők, üvegfonatok s általában minden olyan ipari cikk aminek előállítására alkalmas a kukoricaháncs-fonás. A belföldi fogyasztás megkedvelte ezeket az áru-

cikkeket, de tekintélyes, évi 3-4 millió márkát is elér a kukoricacsuhéból készült árucikkek külkereskedelmi forgalma. A további jelentősége pedig abban van a kukoricaháncs feldolgozásának, illetve mint háziipari foglalkozás fokozott elterjedésének, hogy nagy lehetőségei vannak a béke-gazdálkodás idején is. Ha ezek a kukoricacsuhéból készült háziipari cikkek most a közhasználatban meghonosodnak s az emberek szívesen vásárolják, nem kétséges, hogy akkor is keresendők lesznek, amikor majd ismét lesz elegendő mennyiségű vászon, spárga és bőrányag, amelynek helyettesítésére vagy pótlására használják fel most a kukoricaháncsot.

— A csuhéfonás a falusi és tanyasi kisemberek életében, mint

mindenképpen hozzáférhető új kereseti forrás jelentkezik. Semmi más nem kell hozzá, mint egy nagy esomó lefejtett csuhéj és egy kis ügyesség, meg egy kis szorgalom. A feldolgozás könnyű asszony, gyermek, ember egyformán, gyorsan megtanulhatja, s vele való foglalkozás amellett hogy az anyag bőségesen rendelkezésre áll, a jövedelmezőség mellett szórakoztató munka is a téli hónapokban. A kisemberek háziiparának minél nagyobb mennyiségben kell előállítani ezeket a divatosabbá vált árucikkeket s az illetékes szerveknek, elsősorban a közjóléti szövetkezeteknek pedig mindent el kell követni hogy minél nagyobb és minél jobb értékesítési lehetőséget biztosítsanak ezeknek az árucikkeknek. Ezen az úton törekvő kisemberek boldogulásának ügye egy lépéssel ismét előbbre juthat.

Megállapították a nagyvárad moziban holtan talált leány kiállítását

Taga a gyilkosság gyanúsítottja

Mint jelentettük, a nagyvárad Casinó moziban az erkélyrészen a facmelvény alatt tegnap reggel egy félig meztelen, 16-20 év körülinek látszó nőnek körülbelül hat óra táján holtan találtak. A rendőrség megállapította, hogy a holttest a december 7-én eltűnt Bökjy Teréz 14 éves nagyvárad leány holtteste.

A gyilkosság gyanúja Fekete Béla moziügyszédőre terelődött. Tegnap délután házkutatást tartották nála és megtalálták az áldozat kosztüm-kabátját és telikabátjának prémjét, amely már a férfi kabátjára volt rádolgozva. Fekete Béla tagadta, hogy ismert volna az áldozatot és azt vallotta, hogy a nagyvárad ócskapiacon vásárolta a nő ruhadarabokat. A rendőrség azonban a Casinó-mozi lomtárában, amelyhez Fekete Béla kulcsa volt, a fiatal leánynak még több ruhadarabot is megtalálta. Hiányzik még a leány sárga turbánja, fekete félcipője, fekete harisnyá-

ja, pénztárcája 50 pengovel és élelmiszerjegyeivel, valamint fekete muffja.

Fekete Béla továbbra is tagad, azonban jelentkezett a 26 számú nagyvárad levélhordó, aki azt állítja, hogy többször látta a mozi előcsarnokában Fekete Bökjy Terézszel beszélgetni. A moziiban szolgálatot teljesítő rendőrszem is többször látta őket együtt. Fekete Béla ennek ellenére még mindig tagad.

A boncolás adatai szerint a halált fojtogatás okozta. A rendőrség nyomos gyanúok és tárgyi bizonyítékok alapján tartóztatja Fekete Béla 28 éves moziügyszédőt. A holttest nyakán szintén felismerték az a sálát, amelyet Fekete Béla viselt. Fekete Béla megállapították, hogy a román megszállás alatt különböző bűncselekmények miatt többször volt büntetve. A nyomaizás még nem fejeződött be.

A vármegyházáról eltűnt 401 darab börtulmány ügye a debreceni törvényszék előtt felmentő ítélettel

A vármegyházáról annakidején eltűnt 401 darab börtulmány ügye került tegnap a debreceni törvényszék Fővenyessy-tanácsa elé. Az ügynek három vádlottja volt: Mocsári Béla volt vármegyei díjnokot a börtulmányok ellopásával, Makkai Lajos cipész orgazdasággal, Gömör Lászlót pedig azzal vádolták, hogy a lopott börtulmányokat az ő közvetítésével vásárolta meg Makkai Lajos cipész.

Az ügyben a debreceni rendőrség által lefolytatott nyomozás során megállapították, hogy a börtulmányokból 45 darab került Makkai Lajos debreceni cipészhez, míg a többi Hajdú vármegye különböző városában: Hajdúhadházon, Balmazújvárosban, Hajdúnánáson, Hajdúböszörményben került beváltásra. A Debrecenben eladott 45 darab utalványt Radics Béla börtulmánykereskedőnél vették be.

A tárgyaláson kihallgatott Radics börtulmánykereskedő elmondta, hogy Makkai Lajos cipész váltotta be nála 45 utalványt, de hogy az a vármegyéről eltűnt utalvány volt-e, nem tudja.

Lóska-Sándor börtulmánykereskedő elmondta, hogy ő vitte be a vármegyházára a később eltűnt börtulmányokat elszámolásra. Kisérő jegyzékét otthon felejtette, erte a hivatalban jött rá és így letette a 401 darab börtulmányt abban a szobában, ahol Mocsári volt és visszament a jegyzékért. Közben tűntek el az utalványok.

A vádlottak úgy a rendőrségen, mint a törvényszék előtt tagadták a terhükre rótt bűncselekményt és azzal védekeztek, hogy a Makkai Lajos által beváltásra került utal-

ványok nem is azonosak azokkal, melyek a vármegyházáról eltűntek. Mocsári Béla tagadta, hogy eladott volna börtulmányokat Makkainak Gömör közvetítésével és ugyancsak tagadta a vádat a második és harmadrendű vádlottak is.

A tanúk kihallgatása és a perbeszédok elhangzása után hirdették ítéletben a törvényszék felmentette a lopás vádjá alól Mocsári Bélát, az orgazdaság vádjá alól Makkai Lajos cipészt, illetve az orgazdaságban való bűncselekményességét vádjá alól Gömör Lajost, mert nem nyert bebizonyítást, hogy a bűncselekményt elkövetették volna, sőt az sincsen bebizonyítva, hogy a debreceni rendőrség által lefoglalt, Debrecenben forgalomba került 45 börtulmány azonos lenne az eltűnt utalványokkal. Az ítélet nem jogerős.

A mai Európában 50 millió embernek nincs otthona

Alvar finu építészszakember, egyetemi tanár felülmest keltő előadást tartott Stockholmban az északi államok építőiparának háborúutáni feladatairól. Megállapította, hogy a mai Európában mintegy 50 millió embernek nincs otthona.

Ha a viszonyok ismét lehetővé teszik, az építkezéseknél vezető szerepet kell játszaniok az északi államoknak. Az építkezési kérdések megoldása már tuljutott az elméleti megvitatáson. Különösen a faipari termékekben lehetnek az északi államok egész Európa segítségére — állapította meg a finn szakembert.

Nagyon érdekes adatokat tár fel a debreceni állami munkaközvetítő első évi munkája

Debrecen nem mezőgazdasági, hanem ipar és kereskedelmi jellegű város. — Fontos előkészületi munkák a békegazdálkodásra való áttérésre.

Balla Béla a debreceni állami munkaközvetítő hivatal igazgatója most készítette el és terjesztette fel az államotás óta elteit első eszendei működéséről jelentést. Bevezetésében utalt arra, milyen nagy értéket jelent a jól végzett munka a közgazdasági életben a normális békeviszonyok között és a mai háborús időkben egyenesen a nemzet élet-halál kérdését rejti magában.

— A magyar munkásszót — írja Balla Béla — mindenkor az állam egyik legfontosabb tényezője volt és ha nem nyerte is el az őt megillető helyet annak csak az az oka, hogy az ősi magyar erőforrásokból merített szellemi képessége csiszolatlan drágakő maradt, nem tudott magának általános műveltséget szerezni.

Szükségessé vált, hogy a munkásszót biztatás, szebb jövője érdekében a munkások sorsát az állami munkaközvetítő hivatalok vegyék kezükbe. Így a munkásság szociális, gazdasági egészségügyi problémáit korszerű intézkedésekkel és egységes eljárásokkal oldják meg. A munkahelyek eredményes közvetítése révén már is biztosítani tudjuk a munkásszót állandó elhelyezését és kifejlesztjük azokat az intézményeket, melyek a magyar munkás szellemi és testi javának erősödését, gyarapodását szolgálják. Ha a munkásság látni fogja, hogy az állam mennyire behatóan foglalkozik-e jobb sorsot érdemlő társadalmi osztály bajjaival, élet-problémáival, ha érzi, hogy törődnek vele, sorsával, jövőjével, akkor a bizalom és ragaszkodás jegyében tölti be az államban új-építő nagyjelentőségű feladatát.

A szép bevezető gondolatok után nagyon értékes és igen sok infeladást, fáradságot, utánjárás, széles látókört, odaadást követelő és mutató szervező munkát biztosító ügyviteli rész következik Balla Béla jelentésében. — Ebben a részben kiemelkedik a mezőgazdasági munkaközvetítés bevezetése és ellátása, ennek értékes eredményei és következményei. Kár, hogy a mezőgazdasági munkaközvetítést a gazdák és a munkások nem veszik olyan méltóságban igénybe, mint megérdemelné és ahogyan érdekeiket szolgálja.

A bizonyos, hogy most már mindenki tartozik biztosítani munkásszót és viszont a mezőgazdasági munkások is kötelesek olyan munkakörben foglalkozást keresni, mint amiben az előző évben dolgoztak.

Megállapítja Balla Béla, hogy a megszabott munkabérekért 1943-ban 160—520 pengőért a munkások nem voltak hajlandók dolgozni és inkább más foglalkozási körben helyezkedtek el. A hivatal a múlt évben 540 mindenes, 460 köcsist, 224 bérest, 155 komencióst stb. összesen 1860 férfit és 102 nőt, 539 gyermeket, összesen tehát 2447 személyt helyezett el és ezek mind ténylegesen el is szegődtek gazdasági cselédeknek.

Érdekes megállapítása a jelentésnek, hogy ez a 2447-es létszám korántsem jelenti Debrecen egész mezőgazdasági munkás-létszámát. Legalább 50 százalékra becsüli azokat számát, akik az év nagyobb részében nem mezőgazdasági, hanem ipari munkával foglalkoznak, vagy a kereskedelem szolgáltatásában áll. Ezért is egy kézben kell lenni az ipari és gazdasági munkaközvetítésnek. A munkaerővel való gazdálkodásnak az alapja a mindent összefogó munkapiac teljes ismerete és egy kézben tartása.

A Munkaközvetítő Hivatal 1943 évben 6570 munkahelyet és 6270 munkaerőt tartott nyilván. Közvetített 5836 esetben. Az előző 1942 évvel szemben a munkahelyek száma 14,6 százalékkal, a munkakeresőké 12,3 százalékkal, a közvetítettek pedig 10,6 százalékkal csökkent. A munkapiac helyzete a múlt évben kielégítő volt.

Különösen fontos része a jelen-

tésnek, mely rámutat a békegazdálkodásra áttérés körül jelentkező feladatokra és azok lelkiismeretes elvégzésére. Ehhez fel kell készülni. Már az első világháborúban is óriási teherpróbát állt ki a munkaközvetítő a leszerelték és a menekültek elhelyezése tekintetében. Az akkori tapasztalatokon okulva Balla Béla most egyszerű szervezetet létesített és felkészült pontos statisztikai felvétellel a jelentkező munkakerők elhelyezésére. Megkereste Debrecen városában az összes nagyobb üzemeket, gyárakat — ugyanezt tette az egész hivattal körzetben is — és nyilatkozatot kért, hogy melyik vállalat hány emberrel tudna többlet foglalkoztatni, mint most amennyit alkalmaz. Részletes és nagyon pontos kimutatásokat készített ezen bejelentésekről, amelyekből kitűnt, hogy a létszámot 30 százalékkal lesznek képesek emelni.

Balla Béla javasolja a központnak, hogy országos viszonylatban is rendelti útton hajtsák végre ezt a fontos adatfelvételt, illetve nyilatkozat-tételt.

Különösen nagy érdeklődésre tarthat számot az Állami Munkaközvetítő Hivatalnak az a megállapítása, hogy Debrecenben a 125.965 lakosból 22 százalék, tehát 27.713 mezőgazdasággal és 31 százalék, vagyis 29.049 egyén ipari munkával foglalkozik. Ebből tehát az következik, hogy Debrecen nem is annyira mezőgazdasági, mint inkább ipar és kereskedelmi város.

Érdekes adatok a háztartási alkalmazottak elhelyezéséről

Különösen érdekesek Balla Béla jelentésének a háztartási alkalmazottakra vonatkozó adatai, s észrevételei. Nagyon jellemzőek azok az adatok, melyekből kitűnik, hogy egy-egy háziasszony a múlt évben hányszor fogadott cselédet, vagy a háztartási alkalmazott hányszor változtatta helyét. Kiemeli a jelentés az erkölcsvédő hatását a munkaközvetítés kiterjesztésének a háztartási alkalmazottakra. Rámutat arra, hogy a háború mindig megalapítja az erkölcsöket s ez főleg a női munkástársadalomban észlelhető.

Nem hagyható figyelmen kívül az a helyzet sem, mely a háztartási alkalmazottak bérei és munkaköltségek körüli fennállásnak. Ők állapítják meg a saját fizetésüket és azt, hogy milyen munkát hajlandók végezni a háztartásban. Munkahelyüket máról holnapra ott hagyják, élelmiszer-jegyeiket elfejtik elvinni, ahol gyermek van, oda nem állanak el stb. A munkaadó tehát teljesen ki van szolgáltatva a háztartási alkalmazottaknak — írja a jelentés. Ez az oka, hogy egyre kevesebb munkaadó tart cselédet. A közvetítési eredményből kitűnik, hogy 3953 munkahelyet és 3854 munkakeresőt tartottak nyilván 1943-ban és közvetítettek 3699 esetben: szakácsnőt 319, szobalányt 98, mindenes főzőnőt 642, mindenes 2369, bejáró takarítónőt 271 esetben.

Figyelemreméltók a múlt évi cselédbeérek is: az év első negyedében érvényes béreket zárójelben közöljük, szakácsnő (63 P), 115 P, szobalányt (49 P) 75 P, mindenes főzőnő (56 P) 88 P, mindenes (48 P) 84 P, bejáró takarítónő (51 P) 75 pengő havonként.

A kimutatások legérdekesebb része az a statisztika, amelyből kitűnik, hogy a munkaadó hány-szor változtatta alkalmazottját:

Egyszer közvetítettek egy év alatt 2280 személyt, kétszer 503, háromszor 260, négyszer 195, ötször 146 cselédet, minden második hónapban változtatta cselédjét 140 háziasszony, hétszer egy évben 59, nyolcszor 57, kilencszer 40, tízszer 15 és egy év alatt tízenegyszer változott a cseléd Debrecenben 4 háziasszonynál.

Az alkalmazottak közül egész év alatt egyszer változtatta mun-

DEBRECZEN 5 OLDAL 1944 I. 28.

kahelyét 2137 cseléd, kétszer 619, háromszor 298, négyszer 165, ötször 126, hatszor, tehát minden második hónapban máshol szolgált 176 nő, hétszer 81, nyolcszor 39, kilencszer 27, tízszer 25 s egy év alatt tízenegyszer változtatta helyét 6 leány.

Az ingyenes magánmunkaközvetítő irodáknál nyilvántartottak 2838 munkahelyet és 3409 munkakeresőt és közvetítettek 2211 munkást.

Az Állami Munkaközvetítő Hivatal jelentéséből sokoldalú és igen értékes munka végzése tűrőzódik vissza. Balla Béla több évtizedes etéren kifejtett és maradó értékű tevékenysége szociális jellegű alkotásai bizonyára hozzájárultak a nyugodtabb munkaviszonyok létrehozatalához és éppen a jövőbenél és előre dolgozó munkássága fogja zökkenés mentesen átsegíteni a társadalmat a békegazdálkodásra áttérésre is.

Február 3-tól újra tűt.k a központi Egyetemén

A szénellátásban bealott zavarok miatt az egyetem központi épületében a fűtés két hónapig szünetelt. Mivel e két hónap a két félév közötti szünetre esett, az előadások és a tudományos munka menetében a fűtés kiesése nagyobb zökkenőt nem okozott, egyedül az egyetemi hivatalok munkája szenvedte meg. De ez a debreceni egyetem hivatalainak dicséretére válik, a fűtés megszűnése ellenére is végzeték munkájukat és így az egyetem ügymentesen fennakadás nem állott be.

A két hónap alatt az egyetem vezetősége mindent elkövetett, hogy legalább a második félév kezdetére biztosítsa a központi épület fűtését. Minden emberileg elkövethető megtették és a fáradságos utánjárásnak eredménye is lett, február 3-ától újra tűtik a Központi Egyetemét. — Addig az egyes karok előadásai a klinikai jelep előadótermeiben folytak.

Ujabb adományokkal gyarapodott a Déri-múzeum

A Múzeumbarátok Köre összejövetele — Lükő Gábor előadása a tisztántúli temető művészetéről

A Debreceni Múzeumbarátok Köre most tartotta szokásos havi összejövetelét a Déri-múzeum tanástermében. A gyengélkedése miatt távol maradt Sesztina-Nagybáky Jenő helyett Sőregi János múzeummegtagzó, ú. v. alelnök üdvözölte a szép számmal megjelent tagokat és vendégeket, akik szűrtal is kedvük szerint gyönyörködhetnek az asztalokra kihelyezett legújabb művészeti, néprajzi és történelmi művekben, a gyakorlati cél szolgáló kézikönyvekben.

Alelnök beszámolt ezután a múzeum legújabb híreiről. Bemutatta a tagoknak az Oláh Gábor-szobát, felemlítette a legújabb gyarapodásokat, a múzeumi ereklyekönyvtárnak felajánlott újabb adományozásokat. Így a múzeum tulajdonába került a nemrég elhunyt Istvánffy Gyula festőművész és neje, szűl. Lukács Juliánna, az egykori neves színésznő hagyatékából a fénykép- és művészeti anyag, az apró akvarell-vázlatok egész sorozata. Ezek mind dr. Jóó István tanácsnok és dr. Radezky László lefelbiztos közreműködésével özv. Michnya Jánosné szűl. Lukács Anna ajándéka. Gyököcsy Endre író legutóbbi debreceni tartózkodása alkalmával megígérte, hogy műveinek ereklyekönyvtári sorozatát kiegészítette Oláh Gábornak hozzáírott leveleit az Oláh Gábor-szobának ajándékozta. Hasonló ígéretet tett Baja Mihály is. Móricz Zsigmond életére vonatkozó

Az orosz nép nagy része és a legtöbb keleti nép ma vállvetve együtt harcol a szabadságért és népük jövőjéért Németországgal. E bátor és kemény harcokban kipróbált szabadságharcosoknak szenteli a SIGNAL legujabb számát. Szóban és képben (köztük számos szines fényképfelvételben) látjuk a hazai kötelekek életét, frontmögötti kiképzésüket és a fronton való küzdelmüket. Az új füzet változatos képekben mutatja be, hogyan él és dolgozik a németek által megszállt területek lakossága. Annak az ellenséges állításnak, hogy a keletiekkel Németországban rabszolgaként bánnak, legtalálhatóbb cáfolatát adják azok a képek és tudósítások, amelyek a Németországban élő keletiek hétköznapjait és ünnepnapjait mutatják be.

A Signal

a nagy európai képes folyóirat, mindenütt kapható. — Ara 50 fillér.

típusban készültek. Eddig csak két egymástól távolos községben, Hajdúböszörményben és Nagylétfán találták azonosnak a régi helyi formákat. Ez hasonlít a debreceni csúcsos fejűhöz, de felül hirtelen ismét kiszélesedik és tulipán vagy bímbó alakját veszi fel. Helyenként a fejfa díszítése is lokális jellegű. Sárádon például két szabályos kör díszíti a fejfa homlokát, egymás fölé helyezve. A körök hat levél tölti ki. Ezeket is cirkalommal húzták meg. Sok tisztántúli temetőben megtalálják ezeket a hol csillagnak, hol rózsának nevezett körös díszítményeket. Külön említésre méltatta Lükő a Sarmaság temetőjét, ahol az aszszonyoknak más formájú fejűt állítanak, mint a férfiaknak. A férfiaké hatalmas gömbben, illetőleg ezen álló tulipánban végződik, az asszonyoké felfelé keskenyedő, majd hirtelen keresztben elvágott. A böszörményi és debreceni fejűk díszítményeivel kapcsolatban megemlékezett Lükő a halál szimbolikus ábrázolásáról is. A szokásos szomorúfűz-díszítményekből néha tulipános és makkos ág nyúlik ki. Máskor felülől letéle lóg a virág a fején. Ezek a visszás helyzetek a régi hitben gyökereznek, mely szerinti a túlvilágon minden fordítottja a mi világunknak.

Az értékes előadásért Sőregi alelnök mondott köszönetet. A megjelent tagok között nyolc értékes könyvet sorsoltak ki a kör elnöke aranylakodalmának emlékére.

— Elloptak udvaráról három vaslemezt 150 pengő értékben Bulyovszky Dániel tatófedőmester, Széchenyi-utca 41. szám alatti lakosnak.

Minden postahivatalnál jegyezhet búzakötvényt!

H I R E K

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

JANUÁR 28. PÉNTEK. Magyar: Balvol. Protestáns: Károly, Rom. kat.: Nól. Sz. Péter. — Napkelet: 7.33. Napnyugta: 16.54. Holdkelet: 9.25. Holdnyugta: 20.40.

NYUGYSZERTARAK: Ejjeli szolgálatát Jan 22-én reggel 8-tól, Január hó 29-én reggel 9 óraig: NAP, Páco utca 1. sz., tele. n.: 27-73. ANANY EGY-SZARVU, Kossuth utca 8. tel: 24-96. II. RAKOCZI, Miklos utca 55. szám, telefon: 23-43. SZTANKAY, Szent Anna utca 64. szám, telefon: 25-80.

Elfáradt csókok

A szívednek hideg jég palástját
Töröm, olvasztom dal lehetett.
Sivéd fátylát bontogatja ujjam,
Remegő ujjam. . .

Hiába töröm, hiába bontom . . .
Páras, fagyos alakatlan éjben,
Hiába várom, mikor piroslik,
Elő a szíved. . .

Elfáradt csókom hiába csókol
Gyászos fátylon át jég paláston

át,
Dobogó piros, kicsi szívedig
Nem ér a csókom soha el talán,
Balogh Julia.

— D. dr. Révész Imre püspök
vasárnap délelőtt 10 órakor az
Ispóty-téri templomban ígér-
deest végz. Utána a KIE—LOK
hallgatóinak záró ünnepélyén és
azon az ifjúsági találkozóon vesz
részt, amelyet a tanfolyam 35 fa-
lusi ifjú hallgatója, valamint a
debreceni egyházközségekől össze-
gyűlt ifjak együttesen rendeznek.

— Vitéz dr. Nagy Iván minisz-
teri tanácsos tegnap délután Deb-
recenbe érkezett. A mai nap folya-
mán a Nyári Egyetem ügyében
fog tárgyalásokat folytatni illeté-
kesekkel.

— A Szeretetszövetség bibliá-
kora ma délután öt órakor tartja
összejövetelét a Telek-utca 71.
szám alatti árvaházban. Az érdeklő-
döket szeretettel hívja és várja
a vezetőség.

— A tanyai református egyház-
részes február 2-án délelőtt 9 óra-
kor az egyház tanácstermében
egyházzszi tanácsulást tart. Ezen
az ülésen főgondnokot, gondnokot
és egyházzszi tanácsosokat vá-
lasztanak, a múlt évi zárszám-
adást és a folyó évi költségvetést
mutatják be.

— Bűnbánatot ébresztő kép ke-
rül az óvóhelyekre. Az Actio Ca-
tholica országos elnöksége elha-
tározta, hogy az ország összes lég-
oltalmi óvóhelyét művészi kivitelű
bűnbánó ébresztő falragasszal
látja el, amelynek aljára a tökéle-
tes bánatot felkeltő fohászt nyom-
tatják.

— A nyilastelepi református
egyházzszi az anyák találkozó-
ját csütörtökön, 27-én taroták
meg és ezután mindig csütörtökön
deután öt órakor tartják meg a
gyülekezési órák kistermben, ek-
kor van ugyanis a női bibliára.
Minden csütörtökön délután öt
órákor t-hát szeretettel hívja és
várja az egyházzszi veze ősege az
édesanyákat.

— Dr. Mikó Gyula és dr. Balogh
Béla egyetemi tanárok előadásai
Nagyszöllősen és Beregszászon. A
debreceni egyetem vidéki szabad-
egyetemi tanfolyamai keretében a
legutóbb dr. Mikó Gyula egyetemi
c. rk. tanár tarott értékes elő-
adást a hormonokról, míg dr. Ba-
logh Béla egyetemi magántanár a
magyarságtudomány legfontosabb
fejezetéről, a magyar fajta őr-
ténéről. Nagyszöllősen igen nagy
érdeklődés mellett folyt le mind
a két előadás. Az előadótérmet több
mint 300 főnyi közönség töltötte
meg, közöttük az ottani előkelősé-
gek. Beregszászon is nagy érdeklő-
dés mellett folyt le az előadás,
amelyen ott volt a vármegyeháza,
bírószék tisztikara, az állami
gimnázium tanári kara, orvosok
és zsvédok.

**Felakasztotta magát, mert attól félt,
hogy nem jut számára hely a temetőben**

Nem mindennapi öngyilkosság
történt Szatmáron. Özv. Solyom
Sándorné 68 éves háztartásbeli
asszony lakásán egy ruhaszárító
kötélre felakaszotta magát. Mikor
levágták még volt benne élet, de
mire a rendőri bizottság élén dr.
Nagymajthényi Ferenc rendőr-
fogalmazóval, a bűnügyi osztály
vezetőjével megérkezett, akkorra
már bekövetkezett a halál. Az or-
vosi vizsgálat megállapította,
hogy a halált az önakasztás és kö-
vetkeztében beállott fulladás
okozta.

A nyomozás megállapította, hogy

— Nagyszerű színesképvetítés
a VIII. Országos Cserkész Fény-
képkiállítás keretében. A Magyar
Cserkészmozgalom VIII. országos
fényképkiállítására és színeskép-
versenyére beérkezett színes fel-
vételek csütörtökön délután 5
óra kezdettel mutatták be a Déri
múzeum előadótermében. A termet
majdnem zsúfolásig megtöltött
közönség nagy élvezettel nézte
végig a változatos és művészi ké-
pekből összeállított bemutatót. Az
ország minden részéből beérkezett
színes diaprojektívák a legmagasabb
tudást és gyakorlatot mutatják és
méltonak bizonyulnak a magyar
művészi fényképezés multjához.

Az első díjat megérdemelten
nyerte ifj. dr. Rápoli Nagy Jenő
gyönyörű felvételeivel. Oly nagy
az érdeklődés a színesképvetítés
iránt, hogy többen kérték annak
vasárnap délelőtt való megismét-
lését.

— Ellopták a karóráját Frenkel
Eva Hatvan-utca 30. szám alatti
lakosnak.

— Szülői értekezlet a Dóczy
elemi iskolában. Uray Sándor ref.
lelképástor nagy érdeklődés mel-
lett tartott előadást a Dóczy elemi
iskolában. Beszédében kifejtette,
hogy a nevelés művészet és az Isten
előtt felelős dolog. A nevelés
legfőbb célját röviden így foglalta
össze: „A nevelés legfőbb célja,
hogy gyermeinkre. Isten gyerme-
keivé neveljük.“ Összehasonlítást
tett a jelenlegi német, olasz és az
egész nevelés között. Felszólította
a szülőket, hogy mindenki döb-
benjen rá arra, hogy a mai válsá-
gos időkben, a nagy viládgézésben
milyen fontos és felelősségteljes
munkát bízott rá Isten a gyermek-
neveléssel. Ne várjanak a szülők
mindent az iskolai neveléstől, ha-
nem annak tanítási és nevelői
munkáját mélyítsék el, foly assák,
főkéletesítsék. Nagy feladatot a
szülő a családban csak úgy tudja
betölteni, ha van a gyermek előtt
tekintélye s szívében nagy szere-
tet lakozik. A szeretetet azonban
senki ne véssze össze a majom-
szeretettel. A gyermeket engedelm-
osségre, öngyelemre, önmér-
sékletre csak szigorral, de szere-
tettel szigorral lehet nevelni.
A nagy hatást kiváltó előadáshoz
hozzászóltak: dr. Vekerdy B. János,
dr. Uray István, dr. Nagy Endréné,
majd Szele Paula igazga őnő kö-
szönőszavaival ért véget a szülői
értekezlet.

* Eljegyzés. Balogh Eszter (Ti-
szalók) eljegyezte Udvarhelyi
György m. kir. honvéd szkv. Deb-
recenből. (Minden külön értesítés
helyett.)

* Eljegyzés. Kovács Emike és
Bartha Ferenc jegyesek.

* Esküvő. Elek Etuka és Török
László kereskedősejéd szerettel
meghívják rokonaika és ismerő-
seiket 29-én délután 4 órakor tar-
tandó esküvőjükre a Szent Anna-
utcai róm. kat. templomban. (Min-
den külön értesítés helyett.)

* Új tanfolyam kezdődik február
elején a Simai Magdolna és Sip-
kovics Béláné Szeák Mária gyors-
író, gépiró- és szépiróiskolájában.
Piac-utca 73. Előkészítés állam-
vizsgára. Vidékieknek vasúti ked-
vezmény. Tel: fon: 22-53. Debreceni
tank. kir. főig. eng. szám: 5548/1943—44.

az idős nő valakitől értesült, hogy
a meglévő temetőket rövidesen
lezárják és az elhunytakat új te-
metőben helyezik el. Ez nagyon el-
keserítette, ugyanis férje a régi
temetőben nyugszik és minden-
áron azt akarta, hogy melléje te-
messék. Többször mondogta kör-
nyezőének és hozzátartozóinak,
hogy jó lenne már meghalni, mert
ha sokáig él, kiszorul férje mel-
lől. Ezért akasztotta fel magát,
de mikor rá aláltak már nem lehe-
tett rajta segíteni, halott volt.

— „Levegőt“ loptak. Budapes-
ten a Lujza-utca 6. szám alatt levő
szikvízüzem tulajdonosa feljelen-
tést tett ismeretlen tettes ellen,
aki 6000 pengő érő süritett levegő-
tartályt, amit a szódavizkészíté-
sénél szoktak elhasználni, ello-
pott.

— A földregés után tűzhányó
tör ki és árvíz pusztít Argentíná-
ban. Egyre újabb természetű ka-
tasztrófák követik a legutóbbi sú-
lyos földregést, amely eltűnt ettől
a föld színéről San Juan tartomány
fővárosát. Rio Galierostól
mintegy 25 kilométerre délnyuga-
tra működésbe lépett egy régen
kialudnak hitt vulkán s az egész
környéken heves földrengéseket
éreznek. Salta tartományban a
Medio-folyó kilépett medréről és
messze területeket elárasztott.
Egyes vidékek teljesen el vannak
zárva a külvilágtól.

— A fodrász- és kozmetikus
szakosztály folyó hó 31-én tiszt-
újító közgyűlést tart. Kezdeté reg-
gel 8 órakor az Ipartestület taná-
csos termében. Pontos megjelénést
kér az elnökség. — Egyben fel-
hívja a fodrászparosokat és segé-
deket, hogy az iparostanoncisko-
lában mest. vizsgára előkészítő o-
vábbképző tanfolyam lesz. A tan-
folyam díja 25 pengő. Jelentkezni
lehet a szakosztályi elnöknel és
az Ipartestület elnökével.

— A MAV pályaudvaron ellop-
ták muffját 250 pengővel és élel-
miserjegyekkel. Víz Mihály vá-
rosi bajdú, Sport-utca 3. szám
alatti lakos feljelentést tett a ren-
dőrség ismeretlen tettes ellen, aki
a vasúti állomáson leányától el-
lopta muffját 250 pengő készpénz-
el, valamint zsir- és kenyér-
jegyekkel. A károsult feljelenté-
sére a rendőrség megindította a
nyomozást.

— Egy Teréz-körúti lakásban
felrobbant filmhulladék értékes
festményeket pusztított el. Buda-
pesten a Teréz-körút 35. számú
ház második emeletén egyik la-
kásban a Moidrich és Mechó cég
vegytermékeket állította elő. Egyik
lakrészben 14 kg. filmhulladék
meggyulladt és hatalmas robbaná-
ssal lángyelvek csaptak fel. A
tűzoltók rövid idő alatt eloltották
a lángokat, de a szobában levő
számtalan művészeti értékű kép
porráégett. Többek között Med-
nyánszky, Matyasovszky és Tur-
nay képek égtek el.

— Ellopták a vidéki fakereske-
dők szélhámosnőjét Tóth Mária 33
éves magán isztvívelő nő személyé-
ben. A feltűnően elegáns leány
több vidéki városban, így Debrecen-
ben is mint a Fatermelők Or-
szágos Szövetségének alkalmat-
ozója jelent meg és előlegeket
vet fel épületfaanyag szállítá-
sára. Tóth Mária a rádiókörözés
alapján Kiskunhalason egy csendő-
r felismerte és elfogta. Kiderült,
hogy már ötször volt büntetve.

— Elpusztult Galilei háza. Mi-
lánóból jelentik: A tirreni part-
vidéken levő Piza város ellen inté-
zett legutóbbi angolzász bomba-
támadás alkalmával elpusztult Gal-
ileo Galilei híres olasz csillagász
háza. Ugyane támadás alkalmával
elpusztult az Umberto színház, va-
mamt számos más épület a város
belső részében.

**Almássy László nyug. kir.
törvényszéki tanácselnök
meghalt**

Debrecen város úri társadal-
manak ismét nagy gyászja van:
csütörtökön délelőtt hosszas
szünetes után meghalt almasi
Almássy László nyug. kir. tör-
vényszéki tanácselnök. Az el-
hunyt kiváló tagja volt a bírói
karnak, de nemcsak kártársai
közben, hanem a magánéletben
is nagy szeretetnek, közmege-
becsülésnek örvendett. Már egész
fiatalon a bírói pályára lépett, a
nyirbátori járásbíróiságon 25
évig volt és több, mint 10 éven
keresztül elnöke volt a nyirbá-
tori járásbíróiságnak. Innen he-
lyezték át 1922-ben a debreceni
törvényszékhez és itt egész
1936-ig, amikor nyugugalomba vo-
nult, mint tanácselnök mükö-
dött. Nyugalomba vonulása után
teljesen családjának élt, az utóbbi
időkben betegeskedni kezdett,
néhány hónap óta állapotja sú-
lyosra fordult s végül csütörtök-
ön délelőtt 11 órakor a halál
megváltotta hosszas szenvedési-
től. Halála széles körben nagy
résztvevő keltett úgy a volt pá-
lyatársai, mint nagyszámú ba-
rátaik és tisztelői sorában. Gyá-
szolják: felesége: szül. Molnár
Ilona, gyermekei: Iona és Gab-
riella, valamint a Nanássy, ud-
vardi Kossuth, Mikessy és Sté-
pán családok. Temetése vasár-
nap délután lesz a Köztemető
disztraválózó terméből a reformá-
tus egyház szertartása szeri-
nt.

— Elzárás légoltalmi kihágásért.
A debreceni rendőrség, mint ki-
hágási bíróság vonta felelősség-
re légoltalmi kihágásért Liptai
István Acél-utca 1/b. szám alatti
lakost és egy napi elzárásra, Sz.
Nagy Sándor Timár-utca 23. sz.
alatti lakost ugyancsak légoltalmi
kihágásért négy napi elzárá-
sra ítélte. Ezenkívül 48 felje-
lentett személyt 20—100 pengőig
terjedő pénzbüntetéssel sújtotta
az elsötétítési rendelkezések be-
nem tartása miatt dr. Papp
Menyhért rendőrtanácsos.

— Négyes ikrek. Egy francia
fiatal asszony, Etienne Busch
Challes-sur-Caux-ban négyes ikre-
ket hozott a világra: négy leányt.
A 23 éves asszonynak már há-
rom leánya van. Férje, aki csak
27 éves, ócskavaskereskedő.

— Felsőhegyen a Bácskában
javaszi virágzás kezdődött január
végén. Kivirágzott a kankalin, a
veronika, százsorszép és piros
árcsúka. Ilyen korai tavaszra em-
beremlékeztet őta nem emlékeznek
ezen a vidéken.

— Fiatalkorú suhanc arcába vá-
gott egy cseréptálat. Barna Anna
Székely hadosztály-utca 20. szám
alatti lakos feljelentést tett a
rendőrség n egy ismeretlen fiatal-
korú ellen, aki egy cseréptálat
arcába vágott és annak cserepei
arcát felhasítva, súlyos sérülést
okoztak.

— Nem mindennapi házasság-
kötés történt Sweti-Wracs bolgár
községben: a 106 éves Kyrill Ras-
badoff nőül vett — hatodik felesé-
géneként — egy 24 éves leányt.
Első öt házasságából 33 gyermek-
született az „ifjú“ férjnek, akik
közül a legidősebb ma 82 éves és
dédnagyamama. A dédnagyamama
ehát mostohaanyja lett a 24 éves
menyeeskének . . .

— Zsidó istentiszteletek rendje
a statusquo templomaiban: Pén-
teken este mindkét templomban
4.30 órakor szombaton reggel 7.
szombaton délelőtt a Kápolnási
utcában ifjúsági 10, szombaton
deután a Kápolnási utcában if-
júsági 3, szombaton deután a
Kápolnási utcában 3.30, szom-
baton deután a Deák Ferenc ut-
cában 4.15, szombaton este mind-
két templomban 5.20, kőznap
reggel mindkét templomban 6.30,
kőznap este mindkét templomban
4.45 órakor. Gyertyagyújtás 4.20.
Zsidó szabad iskola. Szombaton:
Zsidó regény és drámahősök III.
Kardos Pál. — Szerdán: A tuber-
kulózis problémája és a zsidóság,
dr. Geszti József — Istentisztele-
tek ideje az orth. izr. templom-
ban: Pénteken délután 4.27. —
Szombaton délelőtt 8 és deután
3.30 órakor. Szombat kezdete
4.17. kimenetele 5.28 órakor.

**Makkai Sándor
professzor az árpádtéri
templomban**

Az Árpád-téri hívek nagy örö-
me dr. Makkai Sándor profesz-
szor, Erdélyi völi püspöke elfo-
gadta az egyháztanács meghívását
és elvállalta a templomi ünnepe-
lyen az ünnepi szónok tisztét. Az
egyházzszi tanács és a nőszöve-
ség gondoskodott, hogy a tem-
plomi ünnepegy minden száma gyö-
nyörűséget jelentsen a halgató-
ságnak. Török Tibor, a kollégium
tanfőképző in ézet igazgatója és
a tanári kar teljesítette az egyház-
részt kérését és a tani öképezde-
énekkar hatvan tagja Csenki Imre
tanár, karnagy vezetésével két
művészeti értékű darabot fog éne-
kelni. Nyakas László orgonaszáma.
Duois: Alleluia és mások közre-
működése kezesség arra, hogy a
szónoki beszédnek a kísérete is
felelőssé les. Az ünnepegy harang-
szóval, pontosan 5 órakor kezdő-
dik. A templom fűtéséről gondos-
kodik a vezetőség. Helyét min-
denki igyekezzék idejében elfo-
glalni. Meghívókat nem bosát ki,
de minden református testvérét
szívesen látja az egyházzszi elő-
járóság és a legcsékélyebb adomá-
nyt is köszönettel fogadja.

— Imádkozás közben összeégett
házioltára előtti. Özv. Orbán Ist-
vánné 67 éves szabadkai asszony
házioltáránál gyertyát gyújtott és
imádkozni kezdett. Ahítatában
annyira elmerült, hogy nem vette
észre a gyertya felborulását. Ru-
hája tüzet fogott. Orbánné erre
felriadt, de annyira megijedt,
hogy elvesztette eszméletét és égő
ruhájától a bútorok is tüzet fog-
tak. A fűsre figyelmesek lettek a
házbeliek, behatoltak a lakásba és
kimentették Orbánnét, de az idős
asszony akkorra már súlyos égési
sebeket és füstmérgezést szenved-
ett.

Gyászrovat

Öry Istvánné Polgáry Katalin
51 éves korában elhunyt. Temetése
szombaton délután ¼4 órakor lesz
a köztemető disztraválózó termé-
ből a ref. egyház szertartása szeri-
nt. Lakás: Bethlen-u. 30. Dankó
emetkezés.

Özv. Nagy Sándorné nemes
Trássy Jolán 80 éves korában el-
hunyt. Temetése pénteken délután
¼4 órakor lesz a köztemető II. B)
ravatalozó terméből. Lakás: Kigyó-
utca 33. Dankó emetkezés.

Ifj. Bálint Lajoska temetése
pénteken délután 3 órakor lesz a
köztemető III. ravatalozó termé-
ből. Lakás: Veres-u. 24. Dankó
temetkezés.

Ormós Eszter 69 éves korában
elhunyt. Temetése pénteken dél-
után 1 órakor lesz a köztemető
III. ravatalozó terméből. Lakás:
Kinizsi-u. 2. Dankó temetkezés.

Balogh János honvéd 23 éves
korában elhunyt. Temetése pénte-
ken délután 2 órakor lesz a köz-
tete 3 III. ravatalozó terméből.
Dankó temetkezés.

Idős Medvés János gazdálkodó
79 éves temetése pénteken fél-
kettőkor lesz a II. A) tremből
római katolikus beszterléssel. La-
kás: Bellegelő 252. Csurka temet-
kezés.

**Pongor Jánosné
ERDELYI JULIÁNA**
72 éves korában elhunyt
Temetése pénteken 3
órákor lesz a 2 A) rava-
talozó terméből, ugyan-
aznap a Hatvan utcai
temetőből átszállított
szeretettel Mihály fia
hamvai mellé.
Gyászolják: férje, gyer-
mekei, unokái, deduno-
kái, testvérei és a kiter-
jedt rokonság.
Lakás: Tócsókert, Ne-
mes utca 15. Gebauer-
rendezi.

Üzenetek a fronttról

Asztalos Sándor szakaszvezető **Batori Sándor** tizedes és **Bugyi János** honvéd az F. 358. tábori postaszámra kéri azokat a debreceni lányokat, hogy ha van szívük és idejük az írásra, rendeljenek helyükön keressék fel leveleikkel.

Körösi Zoltán szakaszvezető a Z. 558. tábori postaszámra kéri hozzártóztóit, hogy ne aggodjanak érte, mert hálá Istennek a legjobb egészségben van. Sok levelet vár és sokat gondol Magyaróssy Katinkára, akit külön is kér, hogy írjon. Szeretteinek számlalanszor csókolja.

Fazekas József tizedes a Z. 558. tábori postaszámra megnyugtató üzenetét és szerető csókjait küldi édesanyjának és kicsi fiának. Üdvözlí ismerőseit és kéri mindnyájukat, hogy gyakran írjanak.

Balogh István honvéd a K. 515. tábori postaszámra üzeni feleségének és barátainak, hogy ne aggodjanak érte, mert jól érzi magát. Leveleit pontosan megkapja. Kéri feleségét, hogy ne aggodjon érte, ha csak ritkán tud írni. Feleségét számtalanszor csókolja.

Varjas Béla szakaszvezető a Z. 558. tábori postaszámra üzeni feleségének, kislányának és rokonainak, hogy jól érzi magát és a messze idegenből sokat gondol az ifthoniakra. Sok levelet vár és mindannyiukat számtalanszor csókolja.

Magyar László hadnagy a Z. 558. tábori postaszámra megnyugtató üzenetét és szerető csókjait a messze idegenből drága feleségének, Laticának és Leventének, szüleinek, testvéreinek ismerőseinek. Ne aggodjanak érte, mert hálá Istennek a legjobb egészségben van. Sok levelet vár és a boldog viszontlátás reményében övét számtalanszor csókolja.

Galló István karp. őrmester a Z. 558. tábori postaszámra feleségének, szüleinek és rokonainak üzeni, hogy ne aggodjanak érte, mert hálá Istennek jól érzi magát. Sokat gondol rájuk a messze idegenből és a viszontlátás reményében szeretteinek számlalanszor csókolja.

Szabó József karp. őrzvezető a Z. 558. tábori postaszámra drága feleségének és ismerőseinek üzeni, hogy jól érzi magát, hálá Istennek a legjobb egészségben van. A szerető hullámhosszan drága feleségét számtalanszor csókolja.

Szabó László szakaszvezető a Z. 558. tábori postaszámra megnyugtató üzenetét és szerető csókjait küldi édesanyjának és testvéreinek. Ne aggodjanak érte mert jól érzi magát.

Szűcs János őrzvezető a Z. 558. tábori postaszámra megnyugtató üzenetét és szerető csókjait küldi feleségének, kislányának, testvéreinek és sógorainak. — Nincs semmi baja és kéri szeretteit, hogy gyakran írjanak.

Körösi Máté őrzvezető a Z. 558. tábori postaszámra hajdúbozsórményi hozzártóztóinak szerető csókjait és megnyugtató üzenetét küldi. A csomagot köszönettel megkapta.

Szemán Gábor honvéd a Z. 558. tábori postaszámra szüleinek, testvéreinek, rokonainak és Ibojának szerető csókjait és megnyugtató üzenetét küldi. A viszontlátás reményében csókolja övét, akiket kéri, hogy gyakran írjanak.

Néhány jellemző kortünet

Egy kort mindig apró jelenségek jellemeznek legjobban. Ezek a jelenségek olyanok, mint apró pecsétek, melyek megadják annak az időszaknak sajátosságát, különlegességét, azt a valamit, ami megkülönbözteti előző évtizedektől és évszázadoktól.

A kortárs szemében ezek a jelenségek annyira megszokottak, mindennapok, hogy gyakran elmosódnak, észrevehetetlenné válnak. Pedig érdemes felfigyelni rájuk: jók vagy rosszak, felháborítóak vagy lélekmelengetők: oly mindegy... A miénk, a ma emberének jellegzetességei, mondhatnánk bélyegei ezek.

Néhányra hadd mutassunk rá közülük...

VIGYÁZAT, MÁZOLVA!

Valahogy divatba jött manapság új nevek alatt régi, elkoptatott dolgokat csempészni be a közönségnek. Egyre sürűbben találunk ezzel a jelenséggel. Megveszünk egy soha nem hallott című könyvet, néhány oldalt lapozunk benne, ismerősnek tűnik — Ezzel már találkoztam valahol, de akkor még nem így hívták. — Egy kis gondolkodás után rájövünk, hogy új cím alatt régi, elkoptatott dolgot találtak.

Ugyanez a jelenség rábukkan eléink möziba, sőt sokszor színházban is. Így lesz a „Nászéjszaka” c. régi operettből „A legszebb éjszaka” címen újdonság, az „Uraim csak egymás után” c. bohózatból „Párizsi expressz” c. vígjáték egy kis átmázolással. Valami szegényes kéklerekedés csapja meg az embert, mikor rádöbben, hogy ezek az újdonságoknak álcázottak már elcsépett, unalomig ismert dolgok. Új gondolatokban, ötletekben való sze-

gényesség érzik belőle és ez elszomorító, mint minden szegénység.

A SZUPERLATIVUSZOK KORA

A mi idők. A reklámokban, ismertetésekben minden egyes dolgot, mint legeslegjobbát kínálnak sokszor egymás mellett 15—20 fajta egyedüli legeslegjobbát hasonlítanak az ember felé. Legálább húsz esztendeje olvasunk olyan találmányokról, melyek még ma sincsenek feltalálva. Valahogy elvesztette a szó hitelét, értékét, felelőtlenül nagyokat mondunk, lihegő lelkesedéssel beszélünk ott, ahol a suttyogás felelne meg legjobban.

Reméljük, nem sokára eljön az idő, amikor a legeslegjobb, csak egyszerűen „jó” lesz. De az aztán igazán jó. Eljön a tiszta, áradózás nélküli, hitetlen csengő emberi szó kora

KÖZHELYEK ORGIÁJA

ma a legtöbb szónoklat és írásmű. A szónokokat hallgatva a rutinos hallgató szinte szószertint előre tudja minden kifejezését a beszélőnek. Ugyanazok a kifejezések, szóképek virágnak újra és újra beszédek számlát. De ezt találjuk az írásművek nagy sokaságában is. A közhely, a sablon ma életünk egyik rákfenéje. Sűrű unalmat áraszt akár írásban, akár szóban. De finomabb értelemben az irodalomba is befészkelte magát. Egyre több azoknak az írónak száma, akik magukon kész művészi, hatást hordozó szavakkal fejezik ki magukat, nem kioldódnak új jelzők kovácsolásával, új kifejezések kibányászásával. Valami mély szemléni fáradság jele ez és egyik jellemző tünete napjainknak.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Az Ipartestület előjárósági ülés

Az Ipartestület előjárósága Galamb Ferenc elnöklésével ülést tartott, melyen Lajos Béla aljegyző bejelentette, hogy a múlt havi pénztárforgalom 60.000 pengő körül mozgott, az irkában pedig 422 ügyszeretést írtattak, 14 tanulót szerződtek be, felzabadt 44 tanonc törölték 22 szanzerződést, ipart változtatott 18, beszüntette iparát 13 iparos.

Galamb Ferenc örömmel jelentette be, hogy a szakosztályok egymásután a régi vezetőket választják meg a tisztújítások során, ami a bizalmat mutatja. Egyedül a kulturális szakosztályban kellett elfogadni Krüsch Károly lemondását, egészségi okok miatt, helyette Csöcsécs Lajos lett az elnök. (Éljenezés).

Pataky József azzal kapcsolatban, hogy pénteken tartják meg a fedett uszodában a műszaki

ülést, azt javasolja kéri, hogy az uszodában, melyet iparosok építettek az uszoda használatkor az iparosoknak 20 százalékos engedményt adjanak.

Szendrey Sándor alelnök: Ugyanolyan kedvezményt adjanak, mint a városi tisztviselőknél.

Harti János: Szoboszlón is kapnak a helybeliek 20 százalékos engedményt.

Az előjáróság megbizta az elnökséget, hogy ebben az ügyben tárgyaljon a várossal.

Galamb elnök bejelentette, hogy Balogh László pénztáros és Medre eljáró fizetésemelést kértek. A költségvetés összeállításánál figyelemmel lesznek a változott viszonyokra és kéri a minisztert engedélyezzen generális fizetésemelést a tisztviselők részére az Ipartestületen.

Bemutatták a minta-csizmákat

A csizmadiaiparosok szakosztálya tegnap Szabó Gábor elnökletével ülést tartott. Az ülésen megjelent Galamb Ferenc is, az Ipartestület elnöke, akit a szakosztály lelkes tapsai fogadott.

Az elnök bejelentette, hogy a mintacizmák elkészültek a szakosztálynak mert a nemrég kiutalt anyagból hasonló lábbeliket kell készíteni a városi alkalmazottak részére.

Az elnök beszámolt budapesti útjáról, mely alkalommal a minta-cizmákat bemutatta az árkor-

mánybiztosságnál. Az országos árkormánybiztos a legnagyobb meglepetésére fejezte ki a készítmények felett. A csizmák árát a kormánybiztos a következőképpen állapította meg: férfi bocsizma 200 P, férfisertéscizma 156.85 P, női sertéscizma 134.11, fiú sertéscizma 134.11 P, gyermek sertéscizma 102 P. Női csizma 42-es számtól felfelé 156.85 P.

Az elnök felhívta a szakosztály figyelmét, hogy a kiutalt anyagot gondosan és lelkiismeretesen dolgozzák fel, s akkor kifizetés lesz

arra, hogy a jövőben is kapnak kiutalást.

Az elnöki bejelentések után Galamb Ferenc ipartestületi elnök emelkedett szólásra. Elmondta hogy az iparügyi miniszter közbejárására sikerült a csizmadiaiparosok részére anyagot szerezni. Előterjesztést tett a főispánnak azok a csizmadiaiparosok is kapjanak a kiutalt anyagból, akik nem rendelkeznek zöld utalvánnyal. Így a most elkészítendő lábbelik külön utalványok útján kerülnek forgalomba. Ebből az anyagból — mondotta Galamb Ferenc —, egy dekának sem szabad elvesznie. A lelkiismeretes munkára nyomatékosan felhívta a szakosztály figyelmét, mert akik nem szabályosan fognak eljárni, azok rendkívül szigorú megtorló intézkedésekkel találják magukat szembe.

— Szomorú szívvel látom —, mondotta Galamb Ferenc —, hogy a Csizmadia Árucsernok Szövetkezet, ez a régi, nemes intézmény, felszámolás előtt áll. Megállapítja, hogy a csizmadiaiparosság maga alatt vágja a fát. Felhívta a szakosztály figyelmét, hogy ha csak egy mód van rá, legalább elárústó helyüket tartásuk meg maguknak, mert ha azt is elveszítik, portékáikkal nem lesz hová menniük.

Szabó Gábor köszönetet mondott Galamb Ferencnek értékes és odaadó munkásságáért.

A szakosztály ezután részleteiben is megtárgyalta a típuslábbelikre vonatkozó kérdéseket.

A Baross Szövetség tüzifaosztályának tagértekezlete

Tegnap este Kiss Lajos alelnök elnöklésével tagértekezletet tartottak a Baross Szövetségbe tömörült tüzfakereskedők. Az elnök megnyitotta után Volentik Sándor ismertette a Baross Szövetség által a főispánhoz benyújtott kérelem eddigi fejleményeit.

Máthé Lajos titkár tudomására hozta a tagoknak, hogy a legutóbbi választmányi ülés nem fogadta el a szakosztály által kijelölt felügyelőbizottságot. Kiss La-

jos alelnök kérte a tagértekezletet, hogy a felállítandó felügyelőbizottság kérdésében hozzon határozatot. Egyhangúlag úgy döntöttek, hogy a választást a választmányi tagokra bízzák, kik majd az arra érdemes egyéneket megválasztják a felügyelőbizottságba, mely hivatva lesz a kereskedők működését ellenőrizni.

Több kisebb ügy letárgyalása után Kiss Lajos zárószóival ért véget a tagértekezlet.

Egyhangúan a régi tisztikart választotta meg a fényképészszakosztály

A fényképésmesterek szakosztálya Oravszky Sándor elnökletével tegnap tartotta meg tisztújító közgyűlést.

Az elnök bejelentette, hogy mivel megbízatása lejárt, tisztviségéről lemond. Felkéri Burg Izsót, hogy foglalja el a korelnöki tisztet és folytassa le a tisztújítást.

A szakosztály a következő három esztendőre egyhangúan a régi tisztikar újból való megválasztása mellett foglalt állást. Így elnök lett Oravszky Sándor, alelnök: Jóna Júlia. Pénztárosnak Hapák József választották meg, jegyzőnek pedig Mészáros Katalin.

Pénztári ellenőrök lettek Szipák Károly és dr. Iklódy Jánosné, és Iona, műhelyellenőrök Jóna Júlia és Hapák József. Az Ipari Kör közgyűlésébe a szakosztály Berzék Sándort, az érdekegyesítő csoportba pedig Szipák Károlyt küldte be. A tanonevizsga bizottság elnöke lett Oravszky Sándor, alelnök: Jóna Júlia, tagok: Szipák Károly, Berzék Sándor és Perczel Miklósné. A választmány tagjai a következők: Szipák Károly, Berzék Sándor, Perczel Miklósné és Piribauer István.

Az újonnan megválasztott elnök megköszönte a szakosztály bizalmát és megígérte, hogy a jövőben is mindenkor szem előtt fogja tartani a szakosztály érdekeit.

S P O R T

„Magyar sportjátékok is vannak es ideje volna felfigyelni rájuk”

A napokban érdekes vendége volt Debrecennek. Vedressy István, az ismert nevű magyar tudós, aki közel negyedszázada bányászta a magyar lélek kincseit országos körúton, fordult meg városunkban. Vedressy István a közelmúltban jelent meg tanulmánya a magyar eredetű sportjátékokról. Ezzel kapcsolatban kérdést intéztünk hozzá:

— Ezek az ősi eredetű magyar játékok le tudnak kötni a mai sportközönség figyelmét? — érdeklődtünk.

— Mintegy 70—80 ilyen játék van, melyet a magyarság részben a későbbi századokban ismételt. Ezek között nem egy olyan érdekes, ötletes, izgalmas, hogy azokhoz foghatót szinte nem is találunk a mai sportjátékok között. A legcsodálatosabb az, hogy míg a magyarság még a múlt század hetvenes éveiben is 34 játékot üzött ezek közül, addig ma már alig néhányat ismernek. A századforduló divatossá lett egész sereg külföldi sportjáték. Ezek honosodtak meg nálunk és a régi szép magyaros sportok feledésbe mentek. Tanulmányom azt az elgondolást szolgálta, hogy elsősorban testnevelési tanáraink révén az iskolában ismertessük meg ezeket újra fiatalágunkkal. De remélem, hogy sportegyesületeink is bekapcsolódnak ebbe a munkába, hiszen lényeges az, hogy sportunkban is magyarok legyünk. Nem azt értem ezalatt, hogy most már szorítsuk hátterbe a labdarúgást, teniszt, ökölvívást csak azért, mert azok idegen eredetűek, hanem azt, hogy kísérjük meg előbb magunk között népszerűsíteni, aztán a külföldnek is átadni néhány magyar sportjátékot. Állítom, hogy legalább 15—20 olyan játékunk van, amely hamarosan külföldön is igen kedvelt lenne.

— Milyen játékok vannak a

magyar eredetű sportágak között? — kerdeztük.

— Ott van mindjárt egyik legősibb sportunk az íjászat. Hamarosan napjainkban is kedvelté lenne. A labdarúgókknak egész sereg faja, melyekben a magyaros esztétika, ügyesség, leleményesség kirobbanóan temperamentum nagy szerepet játszik. Van egy ősi játékunk, mely nagyon hasonlít a rugbéhoz. — Aztán eredeti lovasjátékunk. A talicskás, a dorc-játék... mind nagyon élvezes, a testet potpósan edző, nagyszerű sportok. Emellett minden kellékünk meg van arra, hogy csakhamar nagyobb tömeget vonzzanak...

A sporttal mióta foglalkozik? — érdeklődtünk Vedressy Istvántól.

— Elméletileg évtizedek óta. Emellett minden nagyobb labdarúgó mérkőzés, ökölvívás, birkózás megnevez. Közélektől azonban a magyar szokások, mondják, csak a dalok nemzeti viselkedési elemek tanulmányozásával kerültem kapcsolatba a magyar sporttal. Nekem van Magyarországon egyedül sportnóta sportmese gyűjteményem. Több mint 200 sportdalom van. Ezeknek egyrésze ismert dalok, dalamára van ráhívva és csak a szöveg eredeti, de van kb. 70 olyan dal is, ahol a szöveg is dallam is valamelyik sportrajongó szerzeménye és úgy terjedt szájról-szájra. Természetesen ezek nem a Vogenhuber Oszkár Fradi-dalához hasonló dalok, hanem eredeti népszerű sportnóták.

A sport tehát szellemi életünk re is hatással volt?

— Hogyne lenne hatással szellemi életünkre olyan valami amire különleges esetben 30—40.000 ember kíváncsi. Ezeket a dalokat benne van az egész sporttörténelem... Szóval, Pity kék! Rumboldtól egészen nap

Kerékpárt, varrógépet, gramofont

szakszerűen javít. Villanyt szerel.

ROBOZ és HAMMER Piac-u. 8.

Holdvilágos éjszakán

Micől álmodik a lány?

Egy szép

Fábián modelről

Ferenc József út 43. Svetits palota.

Telefon: 37 86.

— Ellopták a forgópisztolyát vitéz Tóth Imre tüzoltóörmes-ornek a szekrényéből. A károsult feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást a tettes kézrekerítésére.

— Toscanini leánya külföldön. Milánói jelentés szerint Toscanini karnagy leánya, Vally, a Cas-telbarceoból külföldre ment.

— Svédországban és Dániában 13.000 finn gyermeket gondoznak. A finn gyermekek hazaszállítása folyamatban van.

— Másfélmillió pengő felesleg mutatkozik Kolozsvár múlt évi költségvetésében. A közgyűlés felháalmazta Keledy Fibor polgármestert, hogy ezt az összeget hasznos beruházásokra fordítsa.

Jainkig... Keszül egyedként egy meglepő tanulmányom, ami le-
vélári kutatások, történelmi
kutatások nyomán bebizonyítja,
hogy a magyarok, mint annyit
mindenben, sportban is, tanító-
mestere volt Európának. Nem
csodálatos tehát az, ha egy
aranylag kis nemzet egyik ma-
sik olimpiásán közvetlen a leg-
nagyobbak sorában, az élen fog-
lal helyet. Ehhez a helyhez joga
van a magyarságnak, mert mi
egy ősi, régebbi kultúrát hoz-
tunk magunkkal Európába és
mesterei voltunk az itteni nem-
zeteknek.

— A magyar lélek meg tud
nyilvánulni a napjainkban
új, idegen sportágakban is?
— Kérdezzük végül.

— Igen. Átgyúrta, a maga ké-
pére teremtette azokat. A ma-
gyar temperamentum, a magyar
leleményesség megcsillan mind-
en sportágban, sajátos szint
visz bele, eredeti stílust gyúr
beléle... Es ez az igazi nagyság
jele, mely nem szolgál másolójá
a külföldi stílusoknál, hanem a
saját lelkéhez idomítja azt.

Bücsüsül még azt mondja
Vedresz István:

— Ha egyszer nyugodtabb
idők jönnek, zavartalanabb
sportolási lehetőségek a sport-
életünkbe bekapcsolt magyar já-

tekokkal, hiszem meghódítottuk
a külföldet is és újra mesterei
leszünk sportban Európának. —
Aminthogy még a szomorú trian-
oni évek alatt is a magyar ed-
zők tanították labdarúgásra a

németeket, svédek, törököket,
lengyeleket, norvégeket, franciá-
kat, olaszokat. Igaz, hogy az
utóbbi tanítványaink nem res-
pektálták később mesterüket és
jónéhányszor rántak vertek.

Magyar válogatott-Vasutas válogatott bírózaverseny Debrecenben

Vasárnap délután 4 órai kez-
dettel kerül sor a Diószegi úti
pálya sportcsarnokában az
utóbbi időkben Debrecenben la-
tott legnagyobb szabású sport-
eseményre: a teljes összeállítás-
ban szereplő magyar bíróz-
válogatott mérkőzik a DVSC
rendezésében megtartandó mér-
kőzésen a vasutas válogatottal,
melyben két debreceni bírózó
Gedeont és Mihályfi Lászlót lát-
hatja a közönség. Az elményt
jelentő igazi sportesemény iránt
óriási érdeklődés nyilvánul meg
és bizonyosra vehető, hogy Deb-
recenben még nem látott nagy-
számú közönség tölti meg a
sportcsarnokot. A DVSC bírózó
szakosztálya Szűcs János szak-
osztályvezetővel élén mindent el-
követ a bírózaverseny sikeres,
tökéletes lebonyolítása érdeké-
ben, a jobb heyek szamoztattak,
úgy hogy a nagyszámú közön-
ség elhelyezése zavartalan lesz.

Külön érdekesség lesz a
Bóbis-Ritczky mérkőzés után
bemutatásra kerülő juddo,
vagyis cselgáncs bírózás. Deb-
recenben még ilyen bemutatás
nem volt. A juddonak, melyet
régiben dzsju-dzsi-csának ne-
veztek s mely ősi japán bírózó-
stílus, érdekessége, hogy annak
segítségével a leggyengébb em-
ber percek alatt legyőzheti a leg-
erősebbet. A japánok már az
elemi iskolában tanítják ezt és
így szinte nemzeti sportjukká
fejlődött ki. A debreceni közön-
ség nagy érdeklődéssel várja a
juddo-bemutatást. A magyar vá-
logatottban Czuszi helyett, aki
sérült, más jön.

A DVSC ma újra edzést tart
és vasárnap délelőtt három-
gyed 11 órai kezdettel játszik a
Stadionban Debrecen váloga-
tottjával. Ezen a mérkőzésen az
új szerzemények: Lukács, Anocs-

kal, Dobos és Kádás is szóhoz
jutnak. Félidőben a DVSC cse-
réli a játékosokat, úgy hogy a
mérkőzésen 15-16 játékos sze-
repltetésére kerül sor.

Nagy II., a DVSC középfede-
zete si-tanfolyamon van, így va-
sárnap szereplése bizonytalan.
A Törökessel és Szolnokkal
tárgyal a DVSC előkészítő mér-
kőzésre vonatkozólag.

Kolozsvár, Kecskemét és Ceg-
led is kapot legy egy fordulatot a
bírózó csapatbajnokságból —
csak éppen Debrecen nem. Dr.
Pap László ügyvezető elnök úgy
döntött, hogy a három vidéki
városnak is alkalmat ad egy-
egy mérkőzés megrendezésére.
Debrecen azonban, mely pedig
Szűcs János szakosztályvezető
revén elsőnek terjesztett be ilyen
kérelmet, elutasították. Ugy látszik
Budapestben nagyon tartanak a
DVSC bírózó gárdájától. A
bajnoki küzdelmek egyébként
február 5-én kezdődnek és a
DVSC mindjárt első fordulóban
legerősebb ellenfeleivel, a WMTK
val, február 12-én pedig a MAV
Előrével kerül össze.

A Testnevelési Főiskola férfi
és női kosárlabdázói Debrecen-
ben szerepelnek február 2-án a
DVSC és DEAC közös rendezésé-
ben lebonyolítandó kosárlabda

tornán. — A DVSC és DEAC
holgycsapata egyébként vasár-
nap Szolnokon szerepel. A deb-
receni kosárlabdázók mai edzése
a piarista gimnázium torna-
csarnokában kerül lebonyolítá-
sra.

A DEAC jégkorongsapata
Ungváron hívja az UAC barát-
ságos mérkőzésre.

A DTE tehetségkutató asztali-
teniszverseny rendezésére vasárnap
délelőtt 9 órai kezdettel.

A D. Villanygyár összes labda-
rugójátékosai pénteken este hat
órára megjelenni szíveskedjenek
a klubhelyiségben. Vezetőség.

A D. Villanygyár négy játé-
kossal erősített együttesét. Váry
egy délvidéki csapat balösszekö-
tője, Gruber László az Ujvidéki
AK és Csordás a Csabai AK
kapusa és Vécsey János a Diós-
győri LE válogatott balszélsője
az új szerzemény. A csapat ve-
zetősége élén Erdei intézővel
mindent elkövet annak érdeké-
ben, hogy a D. Villanygyár kellő
erősítéssel induljon a tavaszi
idényben.

Szerkesztői üzenetek

Tanulmány. Irhatja a címzést
így: vitéz dr. N. N. alezredes
úrnak.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGANNYOMOZÓ (54)

JANOSSY magan-
nyomozó bizalmasan
nyomoz és megfigyel,
Virag utca 21. telefon:
23-78 sz. 54-799 2. 9

GALOCSY a legrégebb
magannyomozó megfi-
gyelési nyomozással
diszkrét, eredményes-
sek. Zöldfa utca 3 szám
telefon: 23-72
54-72 3. 4.

KOSZTOLANCSY
magannyomozó bizai-
masan megfigyel, uyo-
moz, Lorántffy utca 19
54-408

HAZASSÁG (31)

38 ÉVES jobb iparos
férfi, magános nőnél szí-
vesen lakna. Házasság
lehetősége. Levelt
„Egyedüllet” jellegére a
kiadóba kérem. 31-688

ALKALMAZÁSI NYER FERFI VEGYES

GÉPEKHEZ értő ügyes
fiatalembert felvesz Ti-
szavidéki Tésztagyár. —
Ferenc József út 36.
2-687

KOCSIST szikvizüzembe
azorralra felveszek. —
Hatvan utca 59. 2-706

HAZMESTERI ALLAS FERFI (29)

HÁZMESTERPÁR
kis családdal felvétetik,
Széchenyi utca 21.
29-665

IPARI FERFI (33)

SÜTŐSEGÉD azonnal
felvétetik, Körössi Mes-
ter utca 39. 33-231

FASZOBRAZ segédt
azonnali munkára felve-
szünk, Sarkadi József
asztalosmester, Balmaz
újáros. 33v-569

ÜRI fodrászsegéd belép-
het, esetleg azonnal is,
vasúti fodrászsnál, pálya-
udvar. 33-589

KENYÉR kihordásra
kerékpározni tudó fiatal-
embert, valamint sütőse-
gédt felvesz, Kraszlau,
Kassa út 9. 33-695

SÜTŐSEGÉD azonnal
felvétetik Henszel sütő-
de, Vörösmarty utca 2.
33-690

RIFUTÓ FIÚ (49)

KIFUTÓT bizonyítvá-
nyokkal felvesz Tiszavi-
déki Tésztagyár, Ferenc
József út 36. 49-686

ALKALMAZÁSI NYER NŐ VEGYES (4)

JÓ mosónő felvétetik,
Csemet. utca 11. 4-693
KERESÉK jó háziar-
rónót, ki gyémekruhák
készítésében is járatos
Cim. Papay József u.
12. sz. (Poroszlav ut 26.
számmal balra.) 4 491

IRODAI NŐ (34)

DEBRECENI tekin-
télyes gyárüzem keres-
szorgalmas, lehetőleg
irodai gyakorlattal ren-
delkező üzemi tisztvisé-
lőnt. Pontos ajánlatot
„Megbízható” jellegére a
kiadóba kérek. 34-612

HAZTARTÁSI ALKALMAZOTTI MIN- DENES (30)

MINDENESLÁNYT
jó bizonyítvánnyal fel-
veszek, dr Nagy Sándor-
né, Csapó u. 18. fél-
emelet 3 30-650

JÓ főző mindenest
hosszú bizonyítvánnyal
légtűtéses lakásba, jó fi-
zetéssel felveszek, Bat-
thyány utca 17 félmelet
4 ajtó. 30-683

BENTLAKÓ minde-
nest keresek jó bizonyít-
vánnyal, szolid, tisztés-
sleges leányok jelentkez-
hetnek: Bőszörményi u.
2 C) alatt, Bedecs Ele-
méről. 30-657

SZOBALÁNY (60)

MINDENES szoba-
lányt jó bizonyítvánnyal
elsejére keresek, Har-
sányi, Deák Ferenc utca
9 szám. 60-664

ÜZLETI AJANLAI 6.

KÖLCSÖNZÖK porszi-
vót, gramofont, lemeze-
ket Veszék: porszivó, s
parkett. — varrógépet,
gramofont, lemezeket,
ventilátort, hajszárítót a
legmagasabb áron
Soltész, Kálmán-ter 2.
67-1357 4. 30

SZÖRMEBUNDÁKAT
javítok, alakítok, festek,
veszek, adjak Kőváry
szűcsmester püspöki pa-
lota. 67-599 2. 2

HASZNÁLT órákat ve-
szek, javítok, eladok
Schiffmann, Vendég u. 7
kisállomásnál
67-858 1. 5

LEGOLCSÓBBAN test-
tisztít Weisz keimfestő
Arany János u. 29 sz
keresztmelet. 1900 vv.

PAPUCSKÉSZÍTÉST

és javítást vállal, elhas-
znált férrékapját meg-
veszi Textilfeldolgozó
Batthyány utca 1.
67-1394 2 12

FŐRÖTT gramofon le-
mezért 4 pengőt fizetek.
Korcsolya 10 pengőtől.
Bíró, Hunyadi utca 22.
67-1283 3. 18

MELEG szveterek kesz-
tyűk, sálak, zoknik,
nagy választékban
Pethő kézimunka szak-
iparában Szent Anna u.
10 sz. Himzések monog-
ramozások, főzhető fo-
nállal. 67-187 4 22

KABATJÁT, kosztüm-
jét készíttesse bizalom-
mal, gyönyörű kivitel-
ben „Tildi” divatszalon-
ban, Rákóczi utca 11.
67-521 4. 20

NYAKKENDŐT
szakszerűen, láthatat-
lanul javítom, tisztítom,
fordítom, Timár utca 13
67-654

VARRÓGÉPET, segéd-
motort, kerékpárt, gram-
ofont, márgépet, esz-
tergapatot, vaspariszer-
számot, szerszámgége-
ket vesz, javít Király,
Royal-épület 67-700

ALMÁT szállítok jó
egészségeset, fagyment-
est, csomagolással II.
oszt. vegyes fajtákból
2 P. I. oszt. vegyes faj-
tákból 3 P. tisztán Jo-
nathánt 4 pengőért ki-
lónként 20, 30 és 50 kg.
kosarakban, bruttó mér-
ve és postán, vagy vas-
úton Reisenblücher Jö-
zsef, Técső. 67-692

ÜZLETI KERESLET 66

TOLLAT a legmagasbb
napi áron veszek „Han-
gya” tollgyűjtő telep. Jö-
zsef kir. herceg utca 71
66-760

SZIVATYÚT keresek
házi vízvezetékhez sihi,
vagy hasonlót és kéthén-
geres szárnyszivattyút.
Esetleg természetbeniért
cserébe, Molnár vízveze-
tő. Csapó utca 49. sz.
Értekezni lehet 13-14
óra között. 66-626

ELELMISZER, ITAL (18)

BOR 3-4 hl, martinkai
bor eladó. Kőucey utca
13 szám. vv. 18-1982
vv 18-80

ERDÉLYI rózsabogyó
lekvár, — tisztánkezelt
még kapható, 1 kg. 3.50
Piac utca 71 sz második
udvar 18-529

ÉKSZER, ARANY, EZÜST (19)

RÉGI ékszereket, ezüs-
töt, brilliánsat magas
áron veszek. Ékszerjavít-
ás Pollák aranyműves,
Hatvan u. 2. 29-239 3 2

RÉGI ékszert, drágakö-
vet, ezüstöt, ezüstpénzt,
legmagasabb áron ve-
szek, Fránki, Piac utca
73 sz 19-1574 3 21

ARANYAT, ezüstneműt
ékszereket napi áron
vesz Takács Sándorné,
Piac utca 56. szám.
19-593 2. 18

ARANYAT aranyért!
Ocska aranytárgyait mo-
dernre becserélem, Sze-
lencsényi, Sas utca 2 sz.
telefon: 26-60.

EZÜST Omega zseborá-
eladó, Stern, József kir.
herceg utca 22. 19-704

OKTATÁS (56)

DR NAMÉNYINÉ
gyorsíró iskolájában tan-
folyamkezdés. — Bat-
thyány utca 1. szám.
Debreceni tanker, főig-
eng. sz.: 6475 1942
56-1774 3. 24.

PENZ (57)

KERESÉK 6-8 ezer
pengőt, sürgősen, magas
kamatra, többszörös in-
galianfedezetre. Nyolc-
ezer jellegére. 57-685

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR, GEP (7)

EGY drb 24 lörös mo-
tor 283.38 voltos, 2800
percfordulatos centrifu-
gál szivattyúval szivó és
nyomó csatlakozással,
bébebl minőségben, alig
használt állapotban el-
adó Honvédtemető utca
6. szám. 7-187 vv.

RÁDIO (58)

TELEFUNKEN csúcs-
szuper gombnyomós
rádió, gramofonnal, le-
mezekkel eladó. Kassa
út 33. vendéglő. 58-638

STANDARD 2+1, há-
rom hullámsáv, dinami-
kus hangszóróval, egybe-
építve, Csapó 26. szám,
hátsó lépcső. 58-252

HANGSZER (28)

ZONGORA hangolási
munkát, kitűnő képzet-
séggel vállalok, Vargyas
Nap utca 17, vidéken is
28-624 5. 3.

HANGOLTASSON
Gärtnerrel, a legrégebb
volt színházi hangolóval,
Kút utca 104.
28-499 2 18

JÓHANGU hegedűt ven- nénk. Ajánlatokat Wer- bőczy utca 6. 28-701

RÖVID, keresztthúros, s
páncéltökös bécsi zong-
góra, kitűnő állapotban
eladó. Érdeklődők adják
le címüket „Zongora” je-
llegére a kiadóhivatába.
28-697

BÚTOR (9)

HALÓSZOBÁKAT
legolcsóbban, bizalom-
mal csak Löcsel bútór-
üzletéből vásárolhat. —
Eötvös utca 66 szám.
9-1106 3. 15.

NINCSEN fenyves kira-
katunk, bútort olcsón
adunk, Piac utca 71 sz.
udvarban, Brilliné,
9-1356 4. 8.

HALÓSZOBÁK, ebéd-
lők kombinált szobák, s
konyhaberendezések Sa-
lomon bútórüzletében.
Jó minőségű előnyös árak
Hunyadi u. 2.
9-238 2. 27.

FIGYELEM!
Sajátkészítményű kony-
haberendezések, festett
hálók, kombinált szek-
rények raktáron, Arany
János utca 1. udvarban
9-1366 3 5.

MODERN hálószobák, s
konyhaberendezések
legjobb kivitelben Uj-
falussy műasztalosnál,
Bethlen utca 56. 9-624

ELADÓ egy mahagóni
hálószoba bútort. Megte-
kinthető Farkas Márton
Szepességi utca 24. sz.,
delelőtt 9-1 óráig.
9-621

REKAMIE, kitűnő ru-
gók és behúztal, fiók-
ágyval elad, Kitakarítá-
st igényel. Széchenyi
utca 81. balra. 9-655

EGY soma palisander
ebédlőkredenc eladó. —
Batthyány utca 15. sz.,
ötödik ajtó. 9-705

TORONTÁLI gyapjú-
szőnyegek eladók. Ér-
deklődni delelőtt Ster-
nénél. József kir. her-
ceg utca 22. 9-703

ATADÓ ÜZLET,
VENDEGLŐ (6)

NAGYFORGALMU,
jól bevezetett iparüzem
fele része átadó. Vállás
nem számít. Ajánlatok
„Biztos megélhetés” jel-
legére. 6-698

LAKÁST KERES (52)

SZOBA, konyhás, vagy
kétszobás lakást keres,
gyermektelen házaspár
„Házaspár” jelglen.
52-577

TANULÓ bútorozott
szobát keres Cim: Le-
bóvits vendéglő. 52-673

BÚTOROZOTT szobát fűtéssel, központban feb- ruár 15-ére keresek. Vá- laszt február 1-ig „Jog- szigorló” jellegére a ki- adóba kérek. 52-620

JUTALMAZOM aki sür-
gősen hozzájuttat belvá-
rosi régi búrú egy, vagy
kétszobás, mellékhelyi-
séggel bíró főbérleti la-
káshoz, Csillag utca 48.
első ajtó. 52-662

KIADÓ LAKÁS EGYSZOBÁS (45)

EGYSZOBÁS, konyhás
üres lakrészt kiadó. Rá-
kosi Jenő utca 5 A. II.
emelet. 45-699

LAKÁCSERE (53)

ELCSERÉLNEM kas-
sai belvárosi központi
fűtéses 3 szobás lakáso-
mat hasonló értékűre
Debrecenben. Cim a ki-
adóban. 53-610

BÚTOROZOTT SZOBA (10)

SZERÉNY igényű nő cí-
menne lakótársnőnek, —
vagy kvártélyba „Sze-
rény” jellegére. 10-668

UTCAI bútorozott szoba
ágynemű nélkül kiadó.
Böldögfalva utca 4.
10-691

ELVESZETT (18)

ELVESZETT „Pötyi”
névre hallgató kis kutya
fehér szőrű, sárga fol-
tokkal. Megtaláló, vagy
nyomravezető jutalom-
ban részesül. Mák utca
13 sz. 13-658

VEGYES (68)

TELELÉSRE vállalak
két tehenet, vagy fejőre.
Értekezni: Hatvan u. 47.
Kerekes Imre vendéglős.
68-671

HASZNÁLI RUHA, CIPO (69)

ELADÓ 32 sz. gyermek-
hócipő és bőr-hátitaska.
Zempéni, Szent Anna u.
22 sz. délután 2-4-ig.
69-1299

KHEKI kamarni zu-
bonyok, nadrágok, tisztí-
köpenyek, pilótaöltö-
nyök, vasutas nadrágok
eladók Borovszky egyen-
ruhásüzletében, Csa-
pó utca 98. 69-20

SZILSZKIN bunda eladó
Megtekinthető Csapó u.
88. illatszertár, vasár-
nap, hétfőn az udvarban
69 1555

UJ tisztiköpeny, hasz-
nált öltönyök, felöltők,
vasutas nadrágok eladók
Borovszky úriszobá-
ságban, Csapó utca 98.
69-249

PERZSALÁB bunda ré-
vid, kifogástalan karban
Altmann szűcsnél (Mik-
lós utca 2), eladó. 69-684

NŐI INGEK s nadrágok
bátisztítól olcsón eladók.
Könyök utca 12. 69-675

KÉT új tiszta gyapjú,
őszi-tavaszi kosztüm el-
adó. Werbőczy utca 2
II. em. 1. 69-707

GYERMEKKOCSI (27)

GYERMEKAGY,
keményfából, fényezve
108.20 P. Szabó asztalos,
ótorüzletében, Csapó u.
33 sz. 27-191 2. 14.

GAZDASÁGI ESZKÖZ (24)

BORSZIVATTYUT
tömlővel, borszűrővel, na-
gyobb borsajtót, jókar-
ban levőt keresek. Cí-
meket kérem a kiadó-
hivatal pénztáránál le-
adni. 24-1676 vv.